

SITRA

TEKOJA TULEVAISUUDELLE

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024

Mikä Sitra?

SUOMEN ITSENÄISYYDEN JUHLARAHASTO SITRA auttaa Suomea uudistumaan. Ennakoimme tulevaa. Etsimme yhdessä kumppaneiden kanssa ratkaisuja huomisen haasteisiin. Edistämme Suomen hyvinvointia ja vauhditamme talouden kestäväää kasvua.

Sitralla on yli 50 vuoden kokemus työstä Suomen ja tulevaisuuden palveluksessa. Toimistomme sijaitsee Helsingin Ruoholahdessa, mutta työtä teemme eri puolilla maata ja kansainvälisestikin yhdessä paikallisten kumppanien kanssa.

Eduskunnan alainen, itsenäinen Sitra ei käytä verorahaa valtion budjetista. Varat tulevaisuustyöhön tulevat pääosin rahaston sijoitustuotoista. Lain (717/1990) mukaan Sitran tehtävänä on edistää Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, talouden määrällistä ja laadullista kasvua sekä selvittää tulevaisuuden kehitysvaihtoehtoja.

Parempi tulevaisuus vaatii tekoja jo tänään.

Esimerkkejä yhteistyöstä eri puolilla Suomea 2024

Hankkeita, joihin Sitra on tarjonnut rahoitusta ja/tai asiantuntemusta.

Seinäjoen työllisyystoimijat rakensivat yhteistä dataverkostoa

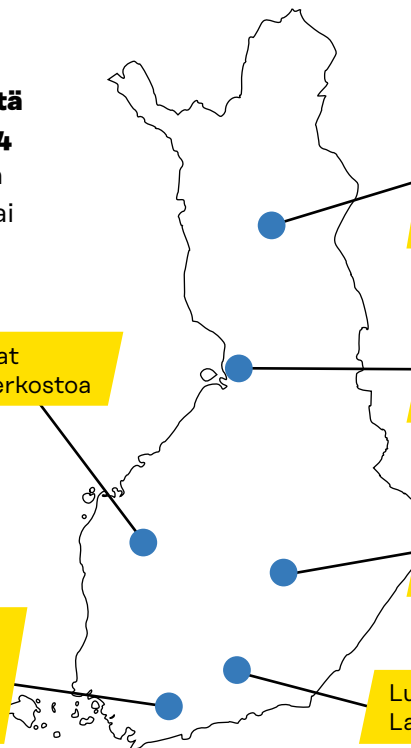
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lääkärit kokeilivat tekoälyä potilaskirjauksiin

Lapin asukaspaneelilta suosituksia aluehallitukselle ikäihmisten palveluista

Kilpailukykyä datasta -tapahtuma oululaisille yrityksille

Pieksämäen kaupunki laati budjettia yhdessä kuntalaisten kanssa

Luontotavoite Lahden kaupungille

K 3/2025 VP

**SUOMEN ITSENÄISYYDEN
JUHLARAHASTO SITRAN
KERTOMUS VUODELTA 2024**

EDUSKUNNALLE

Suomen itsenäisyyden
juhlarahastosta annetun lain
(717/1990) 9 §:n 1 momentin
9 kohdan mukaisesti Suomen
itsenäisyyden juhlarahaston
hallintoneuvosto antaa
kunnioittavasti oheisen
kertomuksen Sitran toiminnasta
vuodelta 2024 eduskunnalle
sisältäen toimintakertomuksen ja
tilinpäätöksen.

Helsingissä 8.4.2025

Suomen itsenäisyyden
juhlarahaston hallintoneuvoston
puolesta

MIKA LINTILÄ
PUHEENJOHTAJA

JORMA JAALIVAARA
SIHTEERI

Katse huomissa, teot tässä päivässä

SITRA edistää Suomen hyvinvointia ja talouden kasvua – ja auttaa maatamme uudistumaan. Näin linjaa tulevaisuustalon uusi strategia, jonka vahvistimme kesäkuussa 2024.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Sitra luo ymmärrystä taloutemme kestävästä kasvun edellytyksistä ja kehittää ratkaisuja maamme pitkän aikavälin kehityksen kannalta tärkeimpiin haasteisiin. Työnsä kohteita Sitra hakee jatkuvasti ennakkoinnin keinoin.

Tehtävä on vaativa, mutta onneksi Sitralta löytyy siihen tarvittavia työkaluja: vahva ennakkoinnin osaaminen, laajat kotimaiset ja kansainväliset verkostot ja kyky kantaa taloudellista riskiä muidenkin puolesta. Sitran valtteihin lukeutuu niin ikään vuosikymmenien aikana kertynyt käytännön kokemus suomalaisen yhteiskunnan kehittämistä.

Ei ole realistista odottaa, että Sitra pystyisi yksin uudistamaan Suomea. Yksityisen ja julkisen sektorin kumppanina Sitrasta on kuitenkin moneksi. Tulevaisuuden kehityskulkujen tulkitsijana sekä muutoksen sparraajana ja rahoittajana se voi tarjota kumppaneilleen, ja samalla Suomelle, sellaista lisäarvoa, johon vain harva yltää.

Lähipuosina Sitra aikoo kasvattaa huomattavasti rahoitustaan muille toimijoille.

Kokeiluina löytyneitä parhaita käytäntöjä Sitra auttaa leviämään ja juurtumaan eri puolille yhteiskuntaa laajemminkin.

SUOMEN TALOUDEN pitkään jatkunut heikkous tuntuu kipeästi sekä valtion kassassa että kansalaisten kukkaroissa. Tästä syystä talouden kestävästä kasvun vauhdittaminen ohjaa entistä vahvemmin kaikkea Sitran työtä ja valintoja.

Tämä näkyy esimerkiksi paluussa tutkimus- ja kehitysaiheisiin. Vuonna 2024 Sitra käynnisti ja koordinoi keskustelua Suomen T&K-järjestelmän kehittämisestä ja strategisista valinnoista.

Syksyllä toteutetut kokeilut osoittivat puolestaan, että julkishallinnon tuottavuutta on mahdollista lisätä esimerkiksi tekoälyn avulla. Sitra testasi tekoälyä lainvalmistelijan työn apuna ministeriöiden kanssa. Kolme hyvinvointialuetta puolestaan kokeili sitä sote-alan potilaskirjauksiin, jotka lohkaisevat ison osan lääkärin työajasta. Tulokset molemmista kokeiluista ovat lupaavia, ja jatkoa on luvassa.

SITRA ON VAHVISTANUT palkittua ennakkointiosaamistaan, ja se ottaa jatkossa lisää vastuuta myös kansallisen ennakkointiverkoston kehittämisestä. Tämä on hyvä uutinen, koska näinä epävarmoina aikoina

tulevaisuustiedolle ja sen käytännönläheiselle tulkinnalle on yhteiskunnassa ja päätöksenteossa alati kasvava tarve.

Vuonna 2024 Sitran ennakkoinnin asiantuntijat pureutuivat erityisesti laajan turvallisuuden tulevaisuuskysymyksiin, talouden tulevaisuuden vaihtoehtoihin sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteisiin.

Kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa Sitra on edistänyt lupaavia demokratia-innovaatioita. Niitä ovat esimerkiksi kansalaispaneelit ja rakentavan keskustelun verkkoalusta Polis, jonka kautta jo yli 12 000 suomalaista on tuonut näkemyksiään oman hyvinvointialueen päätöksentekoon.

Ilman luontoa ei ole taloutta eikä paljon muutakaan. Luonnonvarakeskuksen (Luke) ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tutkijat selvittivät Sitran toimeksiannosta luonnon terveysvaikutuksia. Kävi ilmi, että lähiluonnossa piilee jopa satojen miljoonien eurojen vuotuiset hyödyt, jotka kannattaisi valjastaa suomalaisten hyväksi. Luonnolla on annettavaa muun muassa masennuksen ja tyypin 2 diabeteksen ehkäisyyn ja hoitoon.

SITRAN kansainväliseen työhön haetaan jatkossa kansainvälistä rahoitusta. Tavoitteena on 80 prosentin ulkoisen rahoituksen osuus. Työ jatkuu niin kiertotalouden kuin terveysdatan aiheissa. Kansainvälisestä arvostuksesta kertoo muun muassa se, että Euroopan unionin uusi Kiertotalouden osaamiskeskus (EU CERC) aloitti työnsä tammikuussa 2025 Sitran johdolla. Keskus neuvoo globaalien etelän maita kiertotalouden kysymyksissä, mikä avaa uusia mahdollisuuksia myös suomalaisyritysten kehittämille ratkaisuille ja teknologioille.

4Front ja Owl Group laativat vuonna 2024 riippumattoman arvion Sitran roolista ja strategisesta asemasta. Arvioinnin mukaan tarve Sitran tulevaisuuteen suunnattavalle työlle on suurempi kuin pitkään aikaan. Tähän näkemykseen on helppo yhtyä. Kehitettävääkin toki löytyi, mutta hyvä uutinen on se, että arvioinnin suositukset on jo valtaosin huomioitu Sitran uudessa strategiassa.

SITRAN SIJOITUSOMAISUUDEN

markkina-arvo vaihtelee vuosittain ja oli vuoden 2024 lopussa noin 986 miljoonaa euroa (965 milj. e 31.12.2023). Sijoitukset tuottivat vuoden aikana 6,0 prosenttia (5,7 % vuonna 2023).

Sitran hallintoneuvoston käsityksen mukaan Sitran talous ja toiminta on hyvin hoidettua. Hallintoneuvosto vahvisti kokouksessaan 8.4.2025 Sitran tuloslaskelman ja taseen tilintarkastajien esityksen mukaisesti. Samassa kokouksessa hallintoneuvosto päätti hallituksen esityksestä, että tilikauden 2024 ylijäämä, joka on 12,2 miljoonaa euroa, siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.

Helsingissä 8.4.2025

Mika Lintilä, Mika Kari, Janne Jukkola, Pihla Keto-Huovinen, Sari Sarkomaa, Laura Huhtasaari, Ari Koponen, Veijo Niemi, Miapetra Kumpula-Natri, Antti Kaikkonen, Oras Tynkkynen, Mai Kivelä, Otto Andersson ja Peter Östman
./ Jorma Jaalivaara

Sisältö

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2024

Mikä Sitra?	2
Yliasiemiehen katsaus	
Vuosi 2024 oli Sitralle vedenjakaja	8
Strategia	
Ratkaisuja Suomen hyväksi	10
Esimerkkejä Sitran työstä ja tuloksista vuonna 2024	14
Ennakointi ja koulutus	16
Haasteet	
Kasvu	19
Kestävyys siirtymä	22
Data ja tekoäly	25
Demokratia ja polarisaatio	28
Kansainvälinen toiminta	31
Näin Sitra toimii	34
Sitran vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti	36
Sitralaiset	38
Sijoitukset	40
Talous	43
Hallinto	45
Tilinpäätös vuodelta 2024	47
Liitteet	63
Organisaatio 31.12.2024	63
Julkaisut aiheittain vuonna 2024	64
Johtoryhmän yhteystiedot	67

Vuosi 2024 oli **Sitralle vedenjakaja**

KEVÄÄLLÄ VALMISTELIMME UUTTA STRATEGIAA ja kävimme muutosesneuvottelut. Uuden strategian toteutus alkoi toden teolla syyskuussa. Samalla siirryimme uuteen toimintamalliin.

Tarve uudistaa Sitraa syntyi Suomen ja maailman muutoksista. Suomen tilanne on hälyttävä, ja maailma ympärillämme on huomattavasti epävakampi. Myös Sitran toiminnan tehokkuus ja tuloksellisuus edellytti muutoksia niin sitralaisten kuin sidosryhmienkin mielestä.

Strategiamme perustuu – niin uskallan sanoa – poikkeuksellisen vahvaan analyysiin. Sidoryhmäkyselyymme vastasi yli 800 päättäjää. Sitran henkilökunta, hallitus ja hallintoneuvosto työstivät strategiaa useissa työpaikoissa. Analysoimme kansainvälisten verrokien toimintaa: miten Sitran kaltaiset maailman johtavat toimijat tekevät muutosta ja mittaavat vaikuttavuuttaan?

Käytössämme oli myös ennakkotiedot Sitran toiminnan riippumattomasta arvioinnista. Pyrimme siihen, että kaikkiin arvioinnin kriittisiinkin huomioihin olisi strategiassa vastaus.

Tehdyt päätökset merkitsevät suurinta Sitran toiminnan muutosta vuosiin, ellei vuosikymmeniin.

Uusi strategia palauttaa kestävä talouskasvun tavoittelun Sitran perustehtäväksi, kaiken toiminnan keskiöön. Toki tunnistamme edelleen, että perimmäisenä tavoitteena on kestävä hyvinvointi luonnon kantokyvyn rajoissa.

Luovuimme aiemmasta organisaatiosta, joka keskittyi ja satoi resurssit tiettyihin strategisiin teemoihin. Uudella toimintamallilla tavoittelemme kykyä tarttua aiempaa herkemmin ja nopeammin tärkeiksi koettuihin yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Innovaatiotoimijaksi ei tulla yhdessä yössä, mutta se on tavoitteemme.

Ennakoinnissa säilytämme vahvan asemamme, ja panostamme lisäksi ei-toivottavien kehityskulkujen syvempään ymmärrykseen.

SUOMEN VAKAVIIN HAASTEISIIN

haemme ratkaisuja yhteisellä työllä muiden toimijoiden kanssa. Ja kun ratkaisuja löytyy, keskitymme innovaatioiden kasvattamiseen merkittäviksi yhteiskunnallisiksi muutoksiksi.

Arvostusta ja menestystä viime vuosina saavuttanut kansainvälinen toimintamme eriytettiin syyskuussa omaksi kokonaisuudeksi, joka pyrkii hankkimaan rahoituksen toiminnalleen ulkomailta.

Uuden strategian myötä Sitran hallitus ja hallintoneuvosto päättivät toiminta- ja taloussuunnitelmasta, jonka taloudellisena raamina on kotimaisen toiminnan henkilöstön vähentäminen ja miljoonan euron kulusäästöt. Nämä toimenpiteet mahdollistavat merkittävän lisäyksen Sitran kykyyn rahoittaa muita yhteiskuntamme toimijoita. Rahoituksen määrä nelinkertaistuu vuoteen 2026 mennessä vuoden 2024 tasosta.

Muutokset eivät tapahdu itsestään eivätkä kivuita. Kevään 2024 muutosneuvottelut ja

uuden toimintamallin toimeenpano on Sitralle, sen henkilökunnalle ja johdolle, suuri muutonhaaste. Elämme Suomessa keskellä julkisen talouden säästöjä, ja myös Sitran edessä oleva muutos on yksi vaativimmista.

Tämä näkyi ymmärrettävästi epävarmuutena ja huolena henkilöstön keskuudessa. On kuitenkin ollut upeaa huomata, kuinka vuoden 2024 kääntyessä kohti loppua uusi strategia alkoi innostaa yhä useampaa sitralaista.

YKSI ESIMERKKI UUSISTA

AVAUKSISTA on Suomen innovaatiojärjestelmän kehittäminen, jota työtä teimme yhteistyössä tutkimus- ja innovaationeuvoston kanssa. Syksyllä selvitimme, miten voimme auttaa julkishallintoa tekoälyn ja datan hyödyntämisessä, ja pohdimme keinoja tarttua syntyvyyden, maahanmuuton, alueellisen eriytymisen ja koulutustason jäähämämisen muodostamaan näkymään. Nuorten pahoinvointi on keskeinen huomiomme kohde. Myös kestävyys siirtymä pysyy työpöydällämme.

Valmistelimme merkittäviä uusia avauksia Suomen pitkän aikavälin kasvun näkymien ymmärtämiseksi ja niihin vaikuttamiseksi.

Hyvä uutinen on, että luottamus Sitraan on jo merkittävästi kasvanut. Suomi odottaa Sitralta nyt enemmän. Tuohon odotukseen meidän on vastattava.

ERITYISKIITOS SITRALAISILLE

venymisestä isojen muutosten vuonna ja lämmin kiitos sidosryhmillemme yhteistyöstä!

Atte Jääskeläinen
yliasiamies, Sitra

Ratkaisuja Suomen hyväksi

Kesällä 2024 vahvistettu Sitran uusi strategia antaa suuntaviivat sille, miten onnistumme parhaiten tulevaisuuden menestyvän ja hyvinvoivan Suomen rakentajana vaikeassa yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa tilanteessa. Katseemme on tulevaisuudessa, mutta teot kiinni tässä päivässä.

Sitran kaikki toiminta tavoittelee arvon tuottamista Suomelle ja suomalaisille: tuemme uudistumista, edistämme hyvinvointia ja vauhditamme talouden kasvua.

Palvelemme yhteiskuntaa etenkin ennakoinnalla tulevaisuuden kehityskulkuja, tuemalla tulevaisuustiedon käyttöä sekä vahvistamalla muutos- ja uudistumiskykyä.

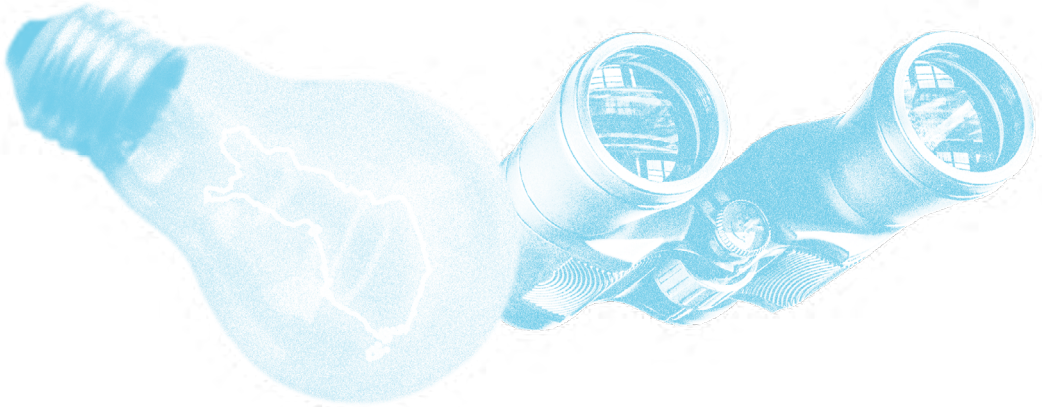
Lisäksi tavoitteenamme on synnyttää merkittäviä, Suomea hyödyttäviä yhteiskunnallisia innovaatioita ja tukea niiden laaja-alaista käyttöönottoa.

Toteutamme rohkeita ideoita ja kokeiluja yhdessä erilaisten kumppaneiden kanssa. Suomen haasteet eivät ratkea eivätkä parhaatkaan ratkaisut lennä ilman laajaa yhteistyötä ja sitoutumista muutokseen.

Lisäämme rahoitusta muille yhteiskunnan toimijoille uusien ratkaisujen löytämiseksi. Rahoitusta suuntaamme sellaisiin kohteisiin, jotka edistävät Sitran strategiaa ja tavoitteita. Yhteistyötä ja yhteisiä onnistumisia voimme tukea rahoituksen lisäksi myös sitralaisten monipuolisella asiantuntemuksella ja menetelmäosaamisella.

Työskentelemme sen puolesta, että yhä useampi toimija tässä maassa – niin yksityisellä, julkisella kuin kolmannella sektorilla – kykenisi tunnistamaan muutostarpeita, kehittämään ratkaisuvaihtoehtoja ja viemään muutosta eteenpäin. Tulevaisuusajattelu ja ennakointikyky ovat etenkin päätöksentekijöille välttämättömiä taitoja, jotta myös tulevien sukupolvien näkökulma tulee päätöksissä huomioitua.

Mitä enemmän on uudistajia ja uudistujia, sitä varmemmin onnistumme rakentamaan kaikille parempaa huomista yhdessä.

TEHTÄVÄMME

Edistämme Suomen hyvinvointia ja vauhditamme talouden kasvua luonnon kantokyvyn rajoissa.

VISIOMME

Olemme rohkeasti uudistaneet yhteiskuntaa.

MUUTOS, JOTA TAVOITTELEMME

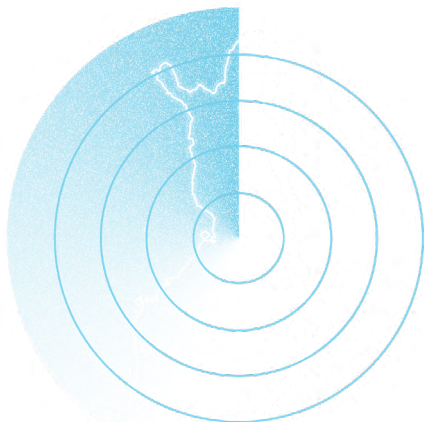

Vahvistamme tulevaisuusajattelua yhteiskunnassa ja kykyä ennakointiin päätöksenteossa.

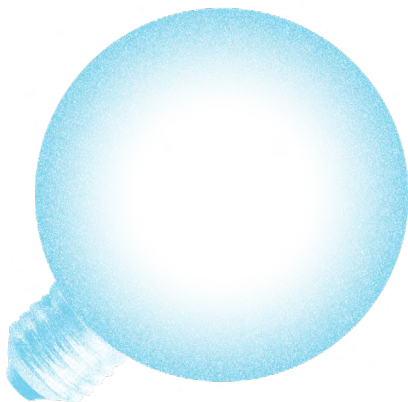
Tuotamme merkittäviä yhteiskunnallisia innovaatioita ja vahvistamme Suomen innovaatiokykyä.

SITRAN KOLME ROOLIA

Ennakoija

Tuotamme tietoa Suomen tulevaisuuden kannalta merkittävistä kehityskuluista. Vahvistamme suomalaisten tulevaisuusajattelua ja autamme hyödyntämään ennakointitietoa.

Innovaatiokumppani

Kehitämme, toteutamme ja rahoitamme oivaltavia ratkaisuja tämän ajan ja huomisen monimutkaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Luomme uutta yhdessä kumppaneidemme kanssa.

Rahoittajakumppani

Rahoitamme ja toteutamme ennakkoluulottomia kokeiluja parhaiden ratkaisujen löytämiseksi.

NÄIHIN HAASTEISIIN SITRA PUREUTUU NYT

TALOUDEN KASVU,

koska Suomen talous ja tuottavuus eivät ole juuri kasvaneet lähes 20 vuoteen.

KESTÄVYYSSIIRTYMÄ,

koska hyvinvointimme on riippuvainen luonnosta.

DATA JA TEKOÄLY,

koska näiden aikakausi on vasta alussa.

DEMOKRATIA JA POLARISAATIO,

koska demokratian perusteita haastetaan ja yhteiskunnallinen polarisaatio lisääntyy.

MITÄ OVAT YHTEISKUNNALLISET INNOVAATIOT?

Yhteiskunnalliset innovaatiot tarjoavat ratkaisuja monimutkaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Ne voivat olla tuotteita, palveluja, toimintamalleja tai rakenteellisia uudistuksia. Niiden synnyttäminen vaatii usein yhteistyötä ja uudenlaisia lähestymistapoja ongelmien ratkaisemiseksi.

Onnistuessaan tällaiset innovaatiot ovat yhteiskunnallisesti vaikuttavia, lisäävät kestävästä kasvusta ja tuottavuutta ja edistävät demokratiaa.

Sitran kaikki toiminta tavoittelee arvon tuottamista Suomelle ja suomalaisille: tuemme uudistumista, edistämme hyvinvointia ja vauhditamme talouden kasvua.

Esimerkkejä Sitran työstä ja tuloksista vuonna 2024

Yhä useamman ääni mukaan tulevaisuuskeskusteluun

Sitra auttoi 15 tiimiä toteuttamaan tulevaisuusvaltaan liittyviä käytännön kokeiluja. Tulevaisuusvalta on valtaa siihen, mitä pidetään mahdollisena tai toivottavana. Esimerkiksi Diakonissalaitos kehitti menetelmän, jota voi hyödyntää tulevaisuuskeskustelun herättelyyn mitä erilaisempien ryhmien kanssa. FCG:n hankkeessa lapset ja nuoret ottivat kantaa kaavoitukseen.

Koulutimme päättäjiä tulevaisuuden johtamiseen

Yli sata suomalaista päättäjää ja vaikuttajaa osallistui Sitran järjestämiin koulutuksiin. Suositut *Kestävän talouspolitiikan johtamiskoulutus* ja *EU:n tulevaisuuden johtamiskoulutus* tarjoavat ajankohtaista tietoa, mahdollisuuden dialogiin ja työkaluja muutoksen edistämiseen.

Tuemme kansallista keskustelua strategisesta T&K-politiikasta

Käynnistimme keskustelun tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän kehittämistarpeista, ja tarjosimme sidosryhmille ajantasaista tietoa strategisten TKI-valintojen pohjaksi. Tuotimme mm. synteysin siitä, miltä Suomen T&K-politiikan strategiset painopisteet voisivat näyttää.

Talouden keinot avuksi luontokadon torjuntaan

Kokosimme esimerkkejä siitä, miten taloudellisia mekanismeja on hyödynnetty luontokadon torjuntaan meillä ja maailmalla. Listasimme myös vaihtoehtoja, joita Suomi voisi harkita.

Vahvistimme finanssialan luonto-osaamista

On tärkeää, että luonto huomioidaan finanssialan päätöksissä. Järjestimme alan suomalaisille yrityksille koulutuksen kansainvälisen luontoraportoinnin (TNFD) käyttöönotosta. Tavoitteenamme on, että sekä Suomi että maamme rahoitussektori olisi luontoasioissa edelläkävijä.

Puntaroivan demokratian kokeiluja eri puolilla Suomea

Vuosina 2023–2024 Sitran rahoituksella ja asiantuntijatuella kunnissa ja hyvinvointialueilla toteutettiin yhteensä 14 kansalais-paneelia ja 32 rakentavaa verkkokeskustelua nk. Polis-verkkoalustaa hyödyntäen. Polialustan kautta jo noin 12 000 asukasta on tuonut äänensä hyvinvointialueen päätöksentekoon.

Nuorille suunnattu vaalikone breikkasi EU-vaaleissa

Kehitimme kumppaniemme kanssa erityisesti nuorille suunnatun ja nuorten kanssa yhdessä tehdyn vaalikoneen. Kevään 2024 EU-vaaleissa uudenlainen, videomuotoinen vaalikone tehtiin yli 20 000 kertaa ja perinteisempi tekstimuotoinen vaalikone noin 25 000 kertaa.

Tekoälykokeiluja tuottavuuden vahvistamiseksi julkisella sektorilla

Rahoitimme ja konsultoimme valtion-hallintoa kokeiluissa, joissa kehitettiin tekoälyyn perustuva työkalu lainvalmistelijan työn tueksi. Lisäksi testasimme kolmen

hyvinvointialueen kanssa tekoälyn hyödyntämistä terveystietoja koskeviin kirjauksiin, jotka vievät ison osan esimerkiksi lääkärien työajasta.

Sitra valmiina EU:n kiertotalouden osaamiskeskuksen työhön

Sitra valmisteli EU-komission uutta kiertotalouden osaamiskeskusta. Sen toiminta käynnistyi tammikuussa 2025. Sitran johtama osaamiskeskus tarjoaa kiertotalousosaamista globaalin etelän maille. Työ kytkeytyy vahvasti Sitran käynnistämään Maailman kiertotalousfoorumiin (WCEF).

Lukuja vuodelta 2024

110

110 sidosryhmätapahtumaa

55

55 julkaisua

89

89 rahoitettua hanketta

98

98 tulevaisuuspuheenvuoroa
29 paikkakunnalla

25

25 asiantuntijalausuntoa
valtioneuvostolle ja
eduskunnalle

ENNAKOINTI JA KOULUTUS

Mitä ja miksi?

Tuotamme tietoa Suomen tulevaisuuden kannalta merkittävistä kehityskuluista. Tunnistamme yhteiskunnallisia innovaatiotarpeita sekä uusia ratkaisuja kaipaavia haasteita ja ilmiöitä niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä.

Vahvistamme tulevaisuusajattelua yhteiskunnassa ja autamme hyödyntämään ennakoititietoa päätöksenteossa, jossa eri vaihtoehtojen punninta myös tulevaisuuden näkökulmasta on erityisen tärkeää.

Laajempaa ja kohdennetumpaa tulevaisuustietoa

Sitra tuottaa tietoa Suomen tulevaisuuden kannalta merkittävistä kehityskuluista. Uuden strategian myötä valitsemme työmme kohteeksi myös erilaisia nousevia ilmiöitä ja rajatumpia aiheita, joihin liittyen teemme syvällisiä analyyseja.

Turvallisuuteen liittyvät kysymykset painottuivat suomalaisessa keskustelussa vahvasti vuonna 2024, joten laadimme analyysin turvallisuusympäristön murroksesta. Havainnot kokosimme uudenlaiseen, muutosten kokonaiskuvaa valottavaan ennakointi-katsaukseen. Koostimme ennakoinnin näkökulmasta havaintoja myös presidentti Sauli Niinistön EU:n kriisinkestävyyttä koskevasta raportista ja Yhdysvaltain vaaleista.

Lisäksi julkaisimme lasten oikeuksien viikolla Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Itlan kanssa työstetyn artikkelin lasten ja nuorten tulevaisuuksista.

Syksyllä julkaisimme yhdessä Ulkopoliittisen instituutin (UPI) kanssa muistion Euroopan unionin kohtalonkysymyksistä. Millaisen EU:n haluamme? -muistio pohjasi asiantuntijatyöpajoihin ja kutsui keskusteluun EU:n tulevaisuudesta, isoista valinnoista ja niiden pitkän aikavälin vaikutuksista.

Tunnustus Sitran Tulevaisuusvalta-ohjelmalle

Sitran ennakointityön yhtenä tavoitteena on arkipäiväistä tulevaisuusajattelua ja innostaa yhä laajempi joukko ihmisiä mukaan tulevaisuudesta käytävään keskusteluun. Tulevaisuus on yhteinen, mutta kaikkien ääni ei kuulu, kun puhumme tulevaisuudesta.

Tulevaisuusvalta on valtaa vaikuttaa siihen, mitä tulevaisuudessa pidetään mahdollisena tai toivottavana. Julkaisimme muistion,

joka kertoo, mistä on kyse ja miksi aihe on tärkeä, ja työkalun, joka auttaa tarkastelemaan tulevaisuusvaltaa käytännössä ja pohtimaan siihen liittyviä valintoja.

Vuoden kestävässä Tulevaisuusvalta-ohjelmassa sparrasimme ja rahoitimme tiimejä, jotka kokeilivat tulevaisuusvallan laajentamista käytännössä. Yhteensä 180 hakeumuksen pohjalta ohjelmaan valittiin 15 tiimiä – niin järjestöjä, yliopistoja, yrityksiä kuin julkishallinnon toimijoita.

Esimerkiksi Finnish Consulting Groupin (FCG) hankkeessa lapset ja nuoret ottivat kantaa kaavoitukseen. Suomen kylät ry puolestaan kokeili, miten maaseudun ääni kuuluisi paremmin tulevaisuuskeskustelussa. Tuusulan kunnan tavoitteena oli aiempaa moniäänisempi kuntastrategia.

Sitran Tulevaisuusvalta-ohjelma sai Vuoden ennakointiteko 2024 -tunnustuksen. Vuosittain jaettava tunnustus myönnetään valtakunnallisen alue-ennakointiseminaarin yhteydessä toimijalle, joka on merkittävällä tavalla edistänyt tulevaisuustiedon saatavuutta tai hyödyntämistä.

Koulutimme noin sata suomalaista päättäjää

Sitran koulutukset ovat tuoneet suomalaisia päättäjiä yhteen jo vuodesta 1977. Kestävän talouspolitiikan johtamiskoulutusta olemme järjestäneet vuodesta 2013 ja kouluttaneet jo lähes 600 päättäjää ja vaikuttajaa kestävän talouspolitiikan saloihin. Vuoden 2024 kurseilta valmistui yhteensä 47 osallistujaa. Koulutuksesta laadittavan arvioinnin tekijäksi valikoitui kilpailutuksen jälkeen VTT.

Syksyllä 2023 Sitra aloitti täysin uuden johtamiskoulutuksen sidosryhmien vahvasta toiveesta. EU:n tulevaisuuden johtamiskoulutus vahvistaa suomalaisten päättäjien ja

vaikuttajien valmiuksia vaikuttaa EU:n tulevaisuuteen. Sen kahdelle kurssille osallistui vuonna 2024 yhteensä 50 päättäjää yhteiskunnan eri aloilta pohtimaan unionin pitkän aikavälin haasteita ja mahdollisuuksia.

Kevään europarlamenttivaaleja varten selvitimme median uutisointia ja keskustelua EU-aiheista. Julkisuusanalyysiin erikoistuneen Meediuksen laatiman analyysin mukaan tarvetta ja tilausta olisi EU:n tulevaisuuteen katsoville aiheille, siinä missä median huomion varastavat useimmiten yksittäiset aloitteet ja direktiivit.

Ratkaisuja datapalveluihin ja kestävään arkeen

Toteutimme kaksi Sitra LAB -muutosohjelmaa. Sitra sparrasi ohjelmiin valittuja tiimejä, fasilitoi yhteiskehittämistä ja rahoitti kokeilujen toteutusta.

Datalla parempia palveluita -ohjelmassa kehityskohteina olivat esimerkiksi työllistymisen innovatiiviset dataratkaisut, tietojohdantien osana vanhustyötä sekä suomalaisen urheilun ja liikunnan tietovaranto.

Luonto osaksi arkea -ohjelmassa paikallistason tiimien kokeilut liittyvät muun muassa luonnossa liikkumisen, asukkaiden hyvinvoinnin ja alueellisen veto- ja elinvoiman kasvattamiseen.

Katse vuoteen 2025

- Julkaisemme Tulevaisuusbarometrin.
- Selvitämme talouden kasvuun liittyviä erilaisia tulevaisuuksia ja paneudumme syihin, jotka ovat Suomen talouden paremman kasvun ja tuottavuuden esteinä.
- Kehitämme kansallista ennakoitiverkostoa (KEV) yhdessä valtioneuvoston kanslian kanssa.
- Työstämme Megatrendit 2026 -katsauksen.

TÄTÄ TYÖSTÄMME

MITÄ, HÄH? OLISIKO HEIKKO SIGNAALI?

Kännykän käyttökielto julkisilla paikoilla. Kalliita hajuvesiä vauvoille. Digitaalisia versioita edesmenneistä läheisistä. Kaikki nämä ovat jo totta jossakin päin maailmaa.

Yllätysten ajassa tarvitsemme kykyä ajatella erilaisia tulevaisuuksia. Heikot signaalit ovat tähän yksi keino. Ne ovat yllättäviä, nykyistä ajattelua haastavia asioita, jotka voivat ennakoida merkittäviäkin muutoksia.

Julkaisimme vuoden 2025 alussa oppaan ja työkaluja, jotka auttavat alkuun heikkojen signaalien havainnoinnissa. Toukokuussa on luvassa päivitetty Heikot signaalit -katsaus.

Miksi bongata heikkoja signaaleja?

1. Havaitse hiipiviä muutoksia.
2. Avarra ajatteluasi.
3. Innovoi uutta.

LUE LISÄÄ: Heikkoja signaaleja tulevaisuudesta

KASVU

Mikä haaste?

Suomen talouskasvu on ollut pitkään heikkoa ja työn tuottavuus laahaa. Väestön ikääntymisestä ja alhaisesta syntyvyydestä juontuva työvoimapula heikentää kasvun edellytyksiä. Yrityksemme eivät investoi eikä innovaatioista synny tuotteita ja palveluja, ja niiden kautta

kilpailukykyä. Kykymme rahoittaa jopa tärkeimpiä julkisia palveluita on uhattuna.

Miten saisimme talouden suunnan käännettyä ja Suomen kukoistamaan, niin että kasvu tapahtuu kestävästi ja luonnon kantokyvyn rajoissa?

KONKREETTISIA TEKOJA KASVUN VAUHDITTAMISEKSI

Taluskasvu on kiinteästi yhteydessä työn tuottavuuden kasvuun, joka on jämähtänyt Suomessa lähes 20 vuoden takaiselle tasolle. Näin heikko tuottavuuskehitys on poikkeuksellista myös kansainvälisesti.

Myös suomalaisyritysten tutkimus- ja kehityspanostukset ovat notkahtaneet merkittävästi.

Tilanne on vakava ja kaikki keinot ovat tarpeen, jotta pääsemme yhteiskuntana kiinni kestävään, pitkäaikaiseen kasvuun ja hyvinvointiin.

Sitran uuden strategian ytimessä on talouden kasvun vauhdittaminen. Haemme tähän konkreettisia keinoja ja ratkaisuja yhdessä kumppaniemme kanssa. Ratkaisut voivat liittyä esimerkiksi tutkimus- ja kehitystoimintaan, kestävyyssiirtymään tai datan ja tekoälyn hyödyntämiseen. Näkökulmana on kvartaalien sijasta pitkä aikaväli ja tavoitteena kestävä, luonnon kantokyvyn rajat huomioiva kasvu.

Työmme kasvun haasteen parissa alkoi syksyllä 2024 ja täsmentyy vuoden 2025 aikana.

Keskustelua TKI-järjestelmän kehittämistarpeista

Lähivuosina Suomi on panostamassa ennennäkemättömän määrän rahaa tutkimus- ja kehitystoimintaan (T&K). Tavoitteena on, että T&K-investointien osuus BKT:sta nousee 4 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

On ensiarvoisen tärkeää, että lisäpanokset kohdistetaan parhaalla mahdollisella tavalla yhteiskunnallisen lisäarvon luomiseksi.

Sitra käynnisti keväällä 2024 keskustelun Suomen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän kehittämistarpeista yhdessä alan keskeisten

toimijoiden kanssa. Työn tavoitteena on tunnistaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-toiminnan (TKI) haasteita ja hakea niihin ratkaisuja yhdessä tutkimus- ja innovaatio-neuvoston (TIN), suomalaisten yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Vuonna 2024 työstimme kokeiluluonteisen yhteenvedon siitä, miltä Suomen tutkimus- ja kehitystyön strategiset painopisteet voisivat näyttää. Harjoituksen keskeinen havainto oli se, että valintojen tulee vastata sekä globaaleihin että kansallisiin haasteisiin ja hyödyntää Suomessa olevaa vahvaa osaamista.

Valtion ennätykselliset panostukset edellyttävät T&K-investointeja myös yrityksiltä. Selvitimme 1 200 yrityspäätäjältä, mitä yritykset aikovat: 60 prosenttia kyselytutkimuksen vastaajista katsoo, että hallituksen jo lupaama tuki kannustaa lisäämään yrityksen omia tutkimus- ja kehityspanostuksia. Etenkin pienet yritykset ja toisaalta voimakkaasti kasvuhakuiset yritykset olivat halukkaita investointeihin valtion vanavedessä.

Mitä voimme oppia muilta mailta?

Tuotimme kansallisen kehitystyön pohjaksi analyyseja siitä, millaisia valintoja Suomen verrokkimaat ovat tehneet TKI-toiminnan painopisteistä ja millaisen prosessin kautta niihin on päädytty. Tutkitut maat ovat Alankomaat, Irlanti, Japani, Norja, Ruotsi ja Tanska.

Maita yhdistää se, että ne ohjaavat TKI-panostuksiaan tyypillisesti yli hallituskausien, ja yhteistyössä ovat mukana niin julkishallinto, elinkeinoelämä kuin tutkimusyhteisö. Tämä luo toimintaympäristöön vakautta ja ennakoitavuutta, ja voi auttaa houkuttelemaan niin kansainvälisiä osajia kuin investointeja.

Järjestimme sidosryhmille opintomatkan Amsterdamiin, jossa tutustuimme Alankomaiden strategiseksi luonnehdittuun TKI-politiikkaan ja sen käytännön toteutukseen.

Pitkän virkamiesuran Suomessa ja kansainvälisesti tehnyt Johnny Åkerholm laati lisäksi Sitralle muistion, jossa on verrattu Suomen ja Ruotsin investointeja aineettomaan pääomaan eli IT-ohjelmistoihin, brändeihin ja dataan. Suomessa kyseiset investoinnit ovat supistuneet viime vuosina, kun taas Ruotsissa aineettomat investoinnit ovat tuoneet vahvasti talouden kasvua.

Sitra ja sosiaali- ja terveysministeriö järjestivät sarjan asiantuntijakeskusteluja, joissa pohdittiin terveysalan kasvun edistämistä. Keinoja tähän tarjoavat muun muassa terveysdatan ja tekoälyn hyödyntäminen, TKI-yhteistyö ja terveysalan osaamiskeskittymät.

Tutkimus- ja kehitystoiminta on Sitralle ennestään tuttua. Sitra tunnettiin aikoinaan etenkin T&K-rahoittajana, ja tulevaisuustalolla on ollut rooli useissa suomalaisissa menestystarinoissa xylitolin kehityksestä hissiyhtiö Koneen kansainvälistymiseen.

Katse vuoteen 2025

- Kokeilemme uusia keinoja lisätä tutkimuskentän ja yritysten T&K-yhteistyötä.
- Analysoimme Suomen tuottavuuskehityksen lähteitä ja vertailemme maahanmuuton erilaisten skenaarioiden vaikutuksia talouteen ja työllisyyteen.
- Selvitämme talouden kasvuun liittyviä erilaisia tulevaisuuksia, jotta niistä keskusteltaisiin monipuolisesti ja moniäänisesti.

TÄHÄN HAEMME RATKAISUJA

T&K-OSAAJISTA ON PULAA – YRITYKSET TOIVOVAT LISÄÄ TUTKIMUSYHTEISTYÖTÄ

Yrityspäätäjien näkökulmasta tutkimus- ja kehitystoiminnan merkittävimmät esteet ja hidasteet liittyvät rahoituksen ohella osaajapulaan. Tiedot käyvät ilmi Sitran laajasta yritystutkimuksesta, johon Taloustutkimus haastatteli 1 200 yrityspäätäjää eri aloilta ja eri puolilta maata.

Yritysten ja korkeakoulujen sekä tutkimuslaitosten välisen yhteistyön lisääminen nousi rahoituksen jälkeen toiseksi tärkeimmäksi kehityskohteeksi: 67 prosenttia vastaaajista katsoi, että tutkimusyhteistyön helpottaminen auttaisi lisäämään T&K-toimintaa Suomessa.

Sitra on valmistellut vuodelle 2025 kokeiluja, joissa haetaan parhaita keinoja tutkimuskentän ja yritysten välisen yhteistyön lisäämiseksi.

LUE LISÄÄ:

Sitran tutkimus: Kasvuhakuiset ja pienet yritykset kiinnostuneimpia T&K-investoinneista

KESTÄVYYSSIIRTYMÄ

Mikä haaste?

Suomalaisten terveys, hyvinvointi ja talous ovat täysin riippuvaisia luonnosta. Luonto tuottaa meille ruuan, luonnonvarat ja energianlähteet. Se ylläpitää välttämättömiä palveluja, kuten elinkelpoista ilmastoa tai ravintokasvien pölytystä. Kuormitamme

kuitenkin nyt luontoa tavalla, joka vaarantaa oman tulevaisuutemme.

Miten muutamme toimintaamme niin, että rakennamme hyvää elämää, menestyvää liiketoimintaa ja kestävä julkista taloutta luonnon kantokyvyn rajoissa?

LUONNON TERVEYSVAIKUTUKSET SUITSIMAAN SOTE-KULUJA

Julkinen talous kamppailee terveydenhuollon rahoituskriisissä. Tarve löytää kuluja hillitseviä ratkaisuja on suurempi kuin koskaan. Pelkästään mielenterveyden häiriöt, sydän- ja verisuonitaudit sekä astma ja allergia aiheuttavat yhteiskunnalle arviolta 17 miljardin euron kustannukset vuosittain.

Tutkimusten mukaan lähiluonnossa liikuminen suojaa muun muassa masennukselta, lievittää stressiä ja auttaa ehkäisemään sydän- ja verisuonitauteja. Sitran rahoittaman uraauurtavan selvityksen mukaan luonnosta saatavien terveyshyötyjen taloudellinen merkitys voi olla Suomessa satoja miljoonia euroja vuodessa pelkästään masennuksen, tyyppin 2 diabeteksen ja astman kohdalla. Summa on todennäköisesti paljon suurempi, jos muutkin kansantaudit huomioidaan.

Selvityksen tekivät Luonnonvarakeskus sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Tutkijat ehdottavat Suomeen kansallista luontoterveysohjelmaa, jonka avulla luonnon terveyshyödyt voitaisiin juurruttaa osaksi suomalaisten arkea ja sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Sitra on valmis auttamaan tähän mahdollisuuteen tarttumisessa.

Venäjänsä hyökkäyssodan ja maailman-tilanteen kiristymisen seurauksena Suomen on entistäkin tärkeämpää varmistaa riittävä kotimaisen proteiinin tuotanto kaikissa olosuhteissa. Samalla uudet ravitsemus-suositukset kannustavat kansalaisia siirtymään terveyssyistä kohti kasvipainotteisempaa ruokavaliota.

Sitran rahoittama ja Luonnonvara-keskuksen toteuttama selvitys osoitti, että kotimaisilla kasviproteiineilla voi jatkossa olla merkittävä rooli Suomen proteiiniomavaraisuudessa ja tervellisessä ravitsemuksessa. Kotimainen tuotanto on mahdollista kolminkertaistaa nykyisestä vuoteen 2040 mennessä. Tämä edellyttää mittavia toimia, kuten viljelyn monimuotoistamista, kannattavuuden parantamista ja arvoketjujen rakentamista.

Luonnon taloudellinen arvo näkyväksi

Luonnon ihmiselle tarjoamien palvelujen taloudelliseksi arvoksi on laskettu 125–150 biljoonaa dollaria vuodessa – enemmän kuin koko maailman yhteenlaskettu taloudellinen tuotanto. Luontokato kuitenkin etenee ihmisen toiminnan seurauksena. Keskeinen taustasy on se, että taloudelliset kannustimet ovat vinoutuneet: luonnon kuormittaminen näyttäytyy halpana ja luonnon vahvistaminen kulueränä.

Maailmalla on käytössä lukuisia esimerkkejä taloudellisista kannustimista, joilla luonnon taloudellinen arvo voidaan tehdä näkyväksi. Sitran julkaisema muistio nosti esiin joukon kiinnostavimpia kansainvälisiä ratkaisuja.

Jotta voimme yhteiskuntana turvata luontopääomaa, päätöksentekijät tarvitsevat tietoa luonnon merkityksestä taloudelle sekä päätösten vaikutuksista luontoon. Tässä auttaa luontopääoman tilinpito, joka on tulossa käyttöön EU-maissa. Sitra ehdotti työpaperisään, että Suomen kannattaisi ottaa luontopääoman tilinpito täysimittaisesti käyttöön.

Kilpailuetua luontoa vahvistavasta liiketoiminnasta

Yritykset voivat luoda uutta liiketoimintaa kiertotalousratkaisuilla ja torjua samalla luontokatoa. Tämä selvisi Sitran kokoamasta 30 eurooppalaisen edelläkävijäyrityksen listauksesta, jonne nousi useita suomalaisyrityksiä. Yrityslista julkaistiin Maailman kiertotalousfoorumissa Brysselissä. Samalla Sitra esitteli käsikirjan, joka opastaa yrityksiä luontoa vahvistavan kiertotalousliiketoiminnan kehittämisessä.

Tuimme myös suomalaisen finanssialan osaamista luontokysymyksissä. Jotta Suomen finanssiala mukautuu luontoa vahvistavaan tulevaisuuteen ja pysyy kilpailukykyisenä, sen on tärkeää ottaa luonto päätöksenteon ytimeen. Työssä auttaa uusi kansainvälinen luontoraportoinnin menetelmä TNFD (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures).

Järjestimme syksyllä Suomen finanssialan yrityksille koulutuksen, joka tukee niitä TNFD-menetelmän käyttöönotossa. Koulutuksen opit paketoitiin yksiin kansiin ja julkaistiin kaikkien avoimesti hyödynnettäväksi.

Katse vuoteen 2025

- Tuemme kansallisen luontoterveysohjelman käynnistämistä ja kartoitamme kustannustehokkaita luontopohjaisia ratkaisuja myös muilla sektoreilla.
- Kehitämme elinkeinoelämän kanssa toimintamallia, joka auttaa yrityksiä muuttamaan liiketoimintaansa luontoa vahvistavaksi.
- Tuotamme strategista ennakointitietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja niihin sopeutumisesta Suomessa.

TÄTÄ SELVITIMME

TALouden KEINOT AVUKSI LUONTOKADON PYSÄYTTÄMISEEN

Eri puolilla maailmaa on käytössä laaja valikoima luontohaittamaksuja, tukia ja yritysten vapaaehtoisia ratkaisuja, jotka kannustavat luontoon kohdistuvien haittojen vähentämiseen tai luonnon tilan parantamiseen. Sitran muistio esittelee 17 tällaista

keinoa. Mukana on esimerkkejä muun muassa Isosta-Britanniasta, Yhdysvalloista, Australiasta ja Meksikosta.

Taloudellisia keinoja kannattaisi hyödyntää nykyistä laajemmin. Muistiomme listaa vaihtoehtoja, joita myös Suomessa voitaisiin harkita.

LUE LISÄÄ: Taloudelliset mekanismit luontokadon pysäyttämisen työkaluna

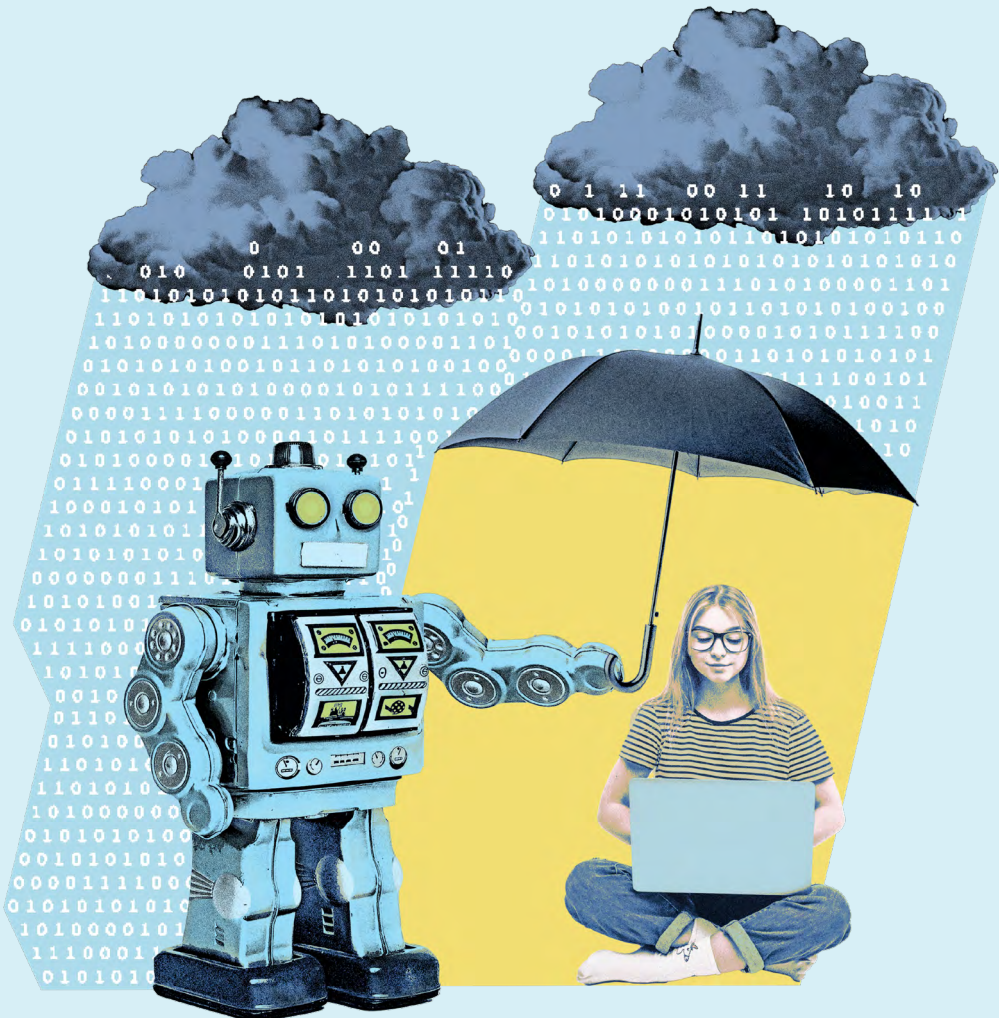
DATA JA TEKOÄLY

Mikä haaste?

Datan ja tekoälyn parempi hyödyntäminen on avainasemassa hyvinvoinnin edistämässä ja kestäväen talouskasvun vauhdittamisessa.

Miten ratkomme datan ja tekoälyn hyödyntämiseen liittyviä haasteita ja tartumme

sen tarjoamiin mahdollisuuksiin? Miten varmistamme, että pystymme itse valitsemaan, millaisia digitaalisia ratkaisuja haluamme käyttää ja ottaa osaksi arkeamme?

LISÄTEHOJA DATASTA JA TEKOÄLYSTÄ

Julkiseen hallintoon, etenkin sote-järjestelmään, kohdistuu lähivuosina isoja haasteita, ja säästökohteita haetaan kiivaasti. Dataa ja tekoälyä hyödyntämällä on mahdollista sujuvoittaa ammattilaisten työtä, parantaa työn tehokkuutta ja palvelujen laatua sekä samalla säästää yhteiskunnan varoja.

Vuonna 2024 rahoitimme ja konsultoimme valtionhallintoa generatiivisen tekoälyn kokeiluissa. Olimme kehittämässä muun muassa sähköistä työkalua lainvalmistelijan avuksi. Kokeiluihin osallistuivat liikenne- ja viestintäministeriö, valtioneuvoston kanslia ja oikeusministeriö.

Lainvalmistelutyö on monivaiheinen prosessi, jota generatiivinen tekoäly voi tukea tehostamalla suurten aineistomäärien käsittelyä. Tulokset osoittivat, että tekoälystä voi olla asiantuntijoille hyötyä, mutta suomenkielisiä kielimalleja on kehitettävä pidemmälle.

Sähköinen työkalu mahdollisti aiempaa selkeämmän kokonaiskuvan lainvalmisteluhankkeiden etenemisestä, aikatauluista ja resurssitarpeista. Tämä on arvokasta, sillä hankkeiden huolellinen suunnittelu auttaa tuottamaan toimivaa lainsäädäntöä ja lisää prosessin läpinäkyvyyttä ja seurattavuutta.

Tekoälystä hyötyä sote-palveluissa

Etenkin useita sote-palveluita samanaikaisesti tarvitsevien potilaiden hoitoa kannattaisi suunnitella tehokkaammin. Tietomalleista tehoa sote-järjestelmään -selvityksessä Sitra ehdotti yhdenmukaisten tietomallien käyttöönottoa, jotta eri järjestelmiin kertyvä data saadaan liikkumaan ja potilaiden hoitoa voidaan suunnitella tehokkaammin.

Rahoitimme kolmella hyvinvointialueella pilotteja, joissa tutkittiin, voiko tekoälyn käyttö tuoda kustannussäästöjä. Kokeiluilla etsittiin ratkaisuja potilastiedon sujuvampaan kirjaamiseen ja ikäihmisten toimintakyvyn arviointiin ja edistämiseen. Niihin osallistuvat Pohjois-Pohjanmaan, Kanta-Hämeen ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueet.

Tekoälystä on hyötyä myös hoidon kehittämisessä nykyistä ennakoivammaksi. Jatkossa on mahdollista arvioida esimerkiksi sairastumisen riskiä terveystietoja analysoimalla. Valmistelimme rahoitushakua, jonka tavoitteena on aktivoida sote-toimijoita kokeilujen kautta tällä aihealueella.

Tuottavuuden parantaminen on yksi keino tasapainottaa julkista taloutta. Se edellyttää toimintaprosessien kehittämistä ja henkilöstön työpanoksen tehokasta kohdentamista.

Syksyllä 2024 Sitra käynnisti Älykäs julkishallinto -projektin, joka rahoittaa dataan ja tekoälyyn perustuvia toimenpiteitä julkishallinnon tuottavuuden parantamiseksi. Tunnistamme keskeiset kehitystarpeet ja mahdollistamme niihin tarttumisen nopeasti yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Yrityksille tietoa datataloudesta

Datan hyödyntäminen tarjoaa yrityksille kilpailuetua ja tuottavuushyötyjä. Järjestimme eri puolilla Suomea tapahtumia, joissa pureuduttiin datatalouden tilannekuvaan, käytännön oppeihin ja mahdollisuuksiin paikallisten yritysten ja toimijoiden kanssa. Kiertueella esittelimme kaikille avoimia datatalouden työkaluja, joita Sitra on kehittänyt yhdessä yritysten ja ekosysteemien kanssa.

Digitaaliset tuotepassit kokoavat yhteen dataa tuotteiden kestävydestä, materiaaleista ja raaka-aineista. Ne ovat yksi keino vauhdittaa kiertotaloutta. Jatkossa lähes kaikilta

EU:n markkinoille tulevilta tuotteilta vaaditaan digitaalinen tuotepassi. Tämä avaa mahdollisuuksia tuotetiedon ympärille rakennettujen palveluiden kehittämiseksi.

Sitra on tukenut yrityksiä muutoksessa rahoittamalla tuotepasseihin liittyviä kokeiluja tekstiili-, akku- ja logistiikka-aloilla. Kokosimme kokeilujen opit englanninkieliseen Digital product passports -työpaperiin tulevan EU-sääntelyn tueksi. Olemme esitelleet suomalaisoppeja myös Euroopan komissiolle, joka on hyödyntänyt niitä tuotepassien kehitystyössä.

Rakensimme datan jakamisen yhteistyöverkostoja

Gaia-X Suomi -projektin tavoitteena oli synnyttää yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyömalli, joka varmistaa suomalaisten toimijoiden osallisuuden Euroopan yhteisissä data-avaruuksissa. Data-avaruudet ovat yhteisesti sovittujen periaatteiden ja pelisääntöjen kokonaisuuksia, joiden avulla datan jakaminen ja vaihto tietyllä toimialalla tai toimialojen välillä helpottuu.

Kesäkuussa päättyneessä projektissa rakennettiin Sitran rahoituksella neljä kansainvälisesti merkittävää data-avaruusaihiota meriliikenteen, ilmailurahtiiliikenteen, maatalouden ja henkilöstön kehittämiseen. Sitran aloittamaa työtä jatkaa Suomessa Data Spaces Alliance Finland, jota koordinoivat Teknologiateollisuus ja TIEKE.

Katse vuoteen 2025

- Julkishallinnon tuottavuuteen liittyen järjestämme rahoitushakuja, jotka auttavat tunnistamaan kehityskohteita ja kustannussäästöjä dataa ja tekoälyä hyödyntämällä.

- Vahvistamme yritysten osaamista tuottamalla koulutusaineistoa muuttuvasta EU-lainsäädännöstä ja toimintaympäristöstä.
- Selvitämme ennakoivan sosiaali- ja terveydenhuollon mahdollisuuksia ja avaamme tähän liittyvän rahoitushaun hyvinvointialueille.

TÄTÄ KOKEILIMME

TEKOÄLY TEHOSTAA POTILASTIETOJEN KIRJAAMISTA – STM VAKUUTTUI HYÖDYISTÄ

Sote-alan ammattilaiset käyttävät potilastietojen kirjaamiseen jopa 3 tuntia ja 15 minuuttia päivässä. Sitran tuella ja rahoituksella kolme hyvinvointialuetta testasi tekoälyä potilaskirjauksiin vuonna 2024. Julkisella sektorilla toteutetut kokeilut osoittavat, että lääkäreiden työaikaa vapautui kirjauksista muihin tehtäviin.

Lupaavat tulokset saivat sosiaali- ja terveysministeriön myöntämään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle 550 000 euroa siihen, että alue kehittää tekoälyavusteista kirjaamista edelleen vuonna 2025.

LUE LISÄÄ:

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen uutinen (9.1.1025)

DEMOKRATIA JA POLARISAATIO

Mikä haaste?

Poliittinen keskustelu on kärjistynyt ja suomalaisten arvot eriytyneet. Yksilölliseksi muuttunut mediankäyttö luo ihmisille hyvin erilaisia todellisuuksia. Niinpä meidän on vaikeampaa keskustella yhdessä rakentavasti ja tehdä Suomen tulevaisuuden kannalta vastuullisia päätöksiä. Myös kokemus siitä, että voi olla vaikuttamassa itselleen tärkeisiin

asioihin, on heikentynyt ja osallistuminen vähentynyt. Suurimpien ongelmien ratkaisuun vaaditaan kuitenkin luottamusta demokraattisiin instituutioihin ja yhteisiä, perusteltuja päätöksiä.

Miten demokratiat voivat uudistua? Miten vahvistamme osallisuutta ja luottamusta digitalisoituneessa arjessamme?

TYÖKALUJA SUOMALAISEN DEMOKRATIAN TUEKSI

Kehitimme kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa uusia tapoja, joilla kansalaiset voivat tuoda näkemyksensä edustuksellisen demokratian tueksi. Yksi sellainen on punta-roiva kansalaispaneeli, jossa satunnais-otannalla valittu joukko tavallisia kansalaisia kokoontuu keskustelemaan jostakin poliittisesta kysymyksestä. Paneelien suositukset julkaistaan ja luovutetaan päätöksentekijöiden puntaroitavaksi.

Vuonna 2024 rahoitimme ja tarjosimme asiantuntijatukea puntaroivan demokratian kokeiluihin neljällä hyvinvointialueella: Keski-Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Keski-Suomessa ja Lapissa.

Keski-Suomen hyvinvointialue ehti jo arvioida keväällä 2024 järjestetyn kansalaispaneelin vaikuttavuutta. Se totesi, että paneelin julkilausumalla oli iso merkitys alueen palveluverkkopäätökseen. Paneelille on esitetty jatkoa.

Kansalaispaneelija kokeiltiin myös neljässä kunnassa: Jyväskylässä, Turussa, Salossa ja Rautalammillä. Kyseessä on Sitran uusi avaus, jossa kuntalaiset otetaan mukaan puntaroimaan kuntatalouden kysymyksiä budjettisuunnittelun ja -valmistelun eri vaiheissa. Jyväskylässä kansalaispaneeli otti kantaa kaupungin säästöohjelmaan

Kymmenet suomalaiset puntaroivat syksyllä metsien käytön kestävyyttä sekä ohjauskeinoja, joilla valtio voisi ohjata metsien käyttöä ympäristöystävällisempään suuntaan. Sitran rahoittaman kansalaispaneelin toteuttivat Suomen ympäristökeskus (Syke) ja Luonnonvarakeskus (Luke). Sitra toimi

neuvonantajana myös, kun Helsingin kaupunki suunnitteli hiilineutraalisuusstrategiaansa kytkeytyvää asukaspaneelia.

Rakentava verkkokeskustelu Polis-alustalla kiinnostaa monia

Polis-osallistumisalustan ideana on mahdollistaa anonymi ja rakentava yhteiskunnallinen keskustelu. Sitra on kehittänyt kyseistä alustaa Suomen tarpeisiin jo muutaman vuoden ajan yhdessä DigiFinland Oy:n kanssa.

Polis-keskustelussa osallistujat käsittelevät anonymisti jotain aihealuetta koskevia väitteitä. Keskustelu tuottaa tietoa siitä, mistä osallistujat ovat samanmielisiä, mistä erimielisiä, ja minkälaisiin ryhmiin he jakautuvat.

Vuosina 2023–2024 toteutimme hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa yhteensä 32 Polis-osallistumisalustan kokeilua. Alustan kautta jo noin 12 000 asukasta on tuonut äänensä oman alueen päätöksentekoon.

Kokeiluista saatujen oppien perusteella DigiFinland uudisti alustan käyttöliittymän vuonna 2024. Seuraavaksi alustaa testaavat muun muassa Digi- ja väestötietovirasto, Valtiontalouden tutkimuslaitos VATT, Etelä-Karjalan hyvinvointialue ja maa- ja metsätalousministeriö.

Nuoret aikuiset kaipaavat tukea osallistumiseen

Demokratia voi elää ja uudistua vain, jos aina uudet sukupolvet kokevat sen omakseen.

Julkaisimme selvityksen Demokratia osaksi arkea, josta ilmenee, että 20–30-vuotiaat nuoret aikuiset kokevat usein, ettei heidän osaamisensa riitä yhteiskunnalliseen osallistumiseen, ja että se on monimutkaista ja vaatii liikaa vastuunkantoa. Selvitykseen on koottu suosituksia, joiden avulla päättäjät ja muut

toimijat voivat tehdä osallistumisen helpommaksi nuorille.

Vaalikoneilla on tutkitusti vaikutusta erityisesti nuorempien sukupolvien äänestyspäätöksiin. Kehitimme kumppaniemme ja nuorten kanssa nuorille suunnatun videomuotoisen vaalikoneen, jota kokeiltiin kevään 2024 europarlamenttivaaleissa. Videomuotoista vaalikonetta käytettiin 20 000 kertaa ja perinteistä tekstimuotoista 25 000 kertaa.

Myös kansalaisaloitteiden suosio kasvaa, mutta järjestelmässämme on kehittämisen varaa. Suomen ja Viron kansalaisaloitejärjestelmien vertailu osoittaa, että voisimme

ottaa oppia Virossa. Suomessa kansalaisaloitteiden etenemisen seuraaminen on monimutkaista ja vaatii eduskuntatyön tuntemusta. Virossa kansalaisaloitteet käsitellään sovitusmääräajassa ja aloitteiden etenemistä on kätevä seurata yhden palvelun kautta.

Katse vuoteen 2025

- Tuemme valtioneuvoston päätöksentekoprosessien digitalisaatiota, jotta päätöksenteko olisi kaikille avointa ja läpinäkyvää.
- Tuomme kansalaispaneelit ja Polis-osallistumisalustan vahvemmin osaksi kansallista ja alueellista päätöksentekoa.

VERKKOKOULUTUS, OLE HYVÄ!

MITEN EUROOPAN UNIONISSA TEHDÄÄN PÄÄTÖKSIÄ?

Tiesitkö, että jopa 80 prosenttia Suomen lainsäädännöstä saa alkunsa Euroopan Unionista? Entä miten Brysselissä tehtäviin päätöksiin voi vaikuttaa?

Sitran toteuttama, kaikille avoin verkkokurssi käy askel askeleelta ja esimerkkien avulla läpi EU-lainsäädännön prosessia ja sitä,

miten EU-säädökset tulevat osaksi Suomen lainsäädäntöä.

Koulutus tukee päätöksenteon prosessien läpinäkyvyyttä ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia. *EU-lainsäädännön ABC* -kurssi on HAUSin eOppiva-palvelussa.

LUE LISÄÄ: EU-lainsäädännön ABC-verkkokurssi

Kansainvälinen toiminta

Mitä Sitra tekee?

Sitran kansainväliset ohjelmat kehittävät ratkaisuja maailmanlaajuisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin. Kansainväliseen toimintaan kuuluvat tällä hetkellä muun muassa maailman johtava kiertotalouden tapahtuma World Circular Economy Forum (WCEF), Euroopan komission rahoittama kiertotalouden

osaamiskeskus EU CERC sekä terveysdatan hyödyntämiseen ja arjen kestävien valintojen edistämiseen liittyvät projektit EU:ssa ja Pohjoismaissa. Terveysdata-projektit tunnetaan nimillä TEHDAS2 ja VALO.

Sitran kansainvälistä työtä tehdään jatkossa pääosin kansainvälisellä rahoituksella.

Kansainvälistä yhteistyötä kaikkien hyödyksi

Euroopan komission uusi kiertotalouden osaamiskeskus (EU Circular Economy Resource Centre, EU CERC) aloittaa Sitran johdolla toimintansa alkuvuodesta 2025.

Kiertotalous on EU:lle tärkeä aihe, kun se rakentaa erilaisia kumppanuuksia. Keskuksen tehtävänä on tukea kiertotaloutta edistävien politiikkatoimien ja liiketoimintamallien kehittämistä ja toteutusta kansainvälisesti.

EU-komissio rahoittaa keskusta 15 miljoonalla eurolla viiden vuoden aikana ja Suomen valtio 2 miljoonalla eurolla.

Maailman kiertotalousfoorumi WCEF2024 kokosi huhtikuussa kierto-talouden huippunimet ja toimijat Brysseliin. Tilaisuutta seurasi paikan päällä ja verkossa yhteensä lähes 10 000 osallistujaa 168 maasta. Foorumista koostettu raportti esittelee yli 25 käytännön tulosta.

Foorumin yhteydessä julkistimme listauksen Euroopan johtavista luontoa vahvistavista kiertotalousratkaisuista. Kolmenkymmenen eurooppalaisen edelläkävijän listalle nousi 17 suomalaisyritystä. Yritysten inspiroivat esimerkit osoittavat, miten kiertotalousratkaisujen avulla voi luoda uutta liiketoimintaa ja torjua samalla luontokatoa.

Julkaisimme myös urauurtavan luontotyön käsikirjan yrityksille. Se tarjoaa konkreettiset askelmerkit sekä malleja luontoa vahvistavaan ja kiertotalouteen perustuvaan liiketoimintaan.

Kiertotaloudesta löytyy ratkaisuja myös Euroopan omiin haasteisiin eli kilpailukyvyyn ja strategisen autonomian vahvistamiseen. Syyskuussa Brysselin johtaviin ajatuspajoihin kuuluva Bruegel julkaisi Sitran tilaaman selvityksen EU:n kiertotalouden sisämarkkinoista taloudellisen turvallisuuden ja kilpailukyvyyn näkökulmasta.

Suosittu Elämäntapatesti leviää uusiin maihin

Sitra uudisti syksyllä 2023 Elämäntapatestinsä osana EU-tason PSLifestyle-hanketta, jota Sitra koordinoi. Uusi testi otettiin tuolloin käyttöön kahdeksassa Euroopan maassa. Vuonna 2024 mukaan saatiin kaksi uutta maata, Puola ja Norja

Elämäntapatestiä on tehty EU-maissa jo yli 340 000 kertaa. Uudistetussa testissä käyttäjä voi laskea oman hiilijalanjälkensä ja laatia räätälöityjen vinkkien avulla suunnitelman oman arkensa ilmastovaikutuksen pienentämiseen.

Julkaisimme urauurtavan luontotyön käsikirjan yrityksille. Se tarjoaa konkreettiset askelmerkit ja malleja kiertotalouden mukaiseen ja luontoa vahvistavaan liiketoimintaan.

Edistimme sote-datan hyödyntämistä

Maaliskuussa 2025 voimaan tullut uusi EU-lainsäädäntö (European Health Data Space) parantaa terveystietojen hyödyntämistä. Sitra koordinoi 29 Euroopan maan yhteistä TEHDAS2-hanketta, joka luo ohjeet uuden lainsäädännön toimeenpanolle.

Lisäksi koordinoimme Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamaa VALO-hanketta (Value from Nordic health data). Siinä Suomi, Ruotsi ja Islanti pohjustavat Euroopan terveystietoalueen toimeenpanoa pohjoismaisista lähtökohdista käsin. Terveystietojen turvallista hyödyntämistä kokeillaan muun muassa maarajojen yli. Norja ja Tanska ovat VALO:n tarkkailijajäseniä.

Katse vuoteen 2025

- Yhdeksäs Maailman kiertotalousfoorumi WCEF järjestetään toukokuussa São Paulossa Brasiliassa.
- Julkaisemme Elämäntapatestin pohjalta kerätyn anonyymien datan, joka kertoo testin tehneiden hiilijalanjäljestä, kestävästä valinnoista ja haasteista.
- TEHDAS2-hanke julkaisee ohjeistuksia eurooppalaisen terveystietoalueen toimeenpanon tueksi. VALO-hankkeessa toteutetaan keuhkosyövän hoitoon pureutuva kokeilututkimus.

TÄTÄ TYÖTÄ JOHDAMME

EU:N KIERTOTALOUDEN OSAAMISKESKUS VOI AVATA OVIA MYÖS SUOMALAISYRITYKSILLE

EU:n kiertotalouden osaamiskeskuksen idea on lähtöisin Sitrasta, joka myös johtaa keskuksen työtä. Keskus tunnetaan nimellä EU CERC (EU Circular Economy Resource Center) ja se aloitti toimintansa alkuvuodesta 2025. Asiantuntijoita on Helsingissä ja Brysselissä yhteensä noin 15.

Keskus tukee kiertotaloutta edistävien politiikkatoimien ja liiketoimintamallien kehittämistä sekä toteutusta etenkin globaalissa etelässä, missä sijaitsee valtaosa maailman väestöstä ja maapallon luonnonvaroista. EU:n ja globaalin etelän maiden

kumppanuudet voivat vauhdittaa myös suomalaisen kiertotalousosaamisen ja -teknologian vientiä.

Kiertotaloudessa tuotteiden ja materiaalien arvoa hyödynnetään mahdollisimman pitkään, mikä auttaa ratkaisemaan kestävyyskriisiä. Sitran aloitteesta on lähtenyt liikkeelle myös alan merkittävin vuotuinen tapahtuma Maailman kiertotalousfoorumi WCEF.

LUE LISÄÄ: Uusi EU-keskus kannustaa suomalaisia kiertotalousratkaisuja kehittyvien maiden markkinoille

Näin Sitra toimii

Vuosi 2024 oli Sitralle taitekohta. Strategia-uudistuksen yhteydessä siirryimme uuteen toiminta- ja organisaatiomalliin, joka vahvistaa organisaatiomme ketteryyttä ja jatkuvaa oppimista.

Entisten temaattisten yksiköiden tilalle perustimme neljä toimintoa, jotka ovat *Ennakointi ja koulutus*, *Ratkaisut*, *Ohjelmat ja Kansainvälinen toiminta*.

1. Ennakoimme

yhteiskunnallisia haasteita

Ennakoimme mahdollisia ja mahdottomilta vaikuttavia, toivottavia ja ei-toivottuja kehityskulkuja ja vahvistamme yhteiskunnan kykyä toimia ennakoititiedon pohjalta. Analysoimme esimerkiksi megatrendejä, heikkoja signaaleja ja erilaisia narratiiveja. Tästä työstä vastaa Sitran *Ennakointi ja yhteiskunnallinen koulutus* -toiminto.

2. Kehitämme ratkaisuja

Suomelle keskeisiin haasteisiin Tuomme eri tahoja yhteen luomaan näkemystä valituista haasteista ja mahdollisista ratkaisuvaihtoehdoista. Kokeilemme ja testaamme ratkaisuja kumppaneidemme kanssa. Ratkaisuja kehitettäessä Sitran on mahdollista kantaa riskiä muidenkin puolesta. Tästä työstä vastaa Sitran *Ratkaisut*-toiminto.

3. Tuemme ratkaisujen käyttöönottoa

yhteiskunnan hyödyksi

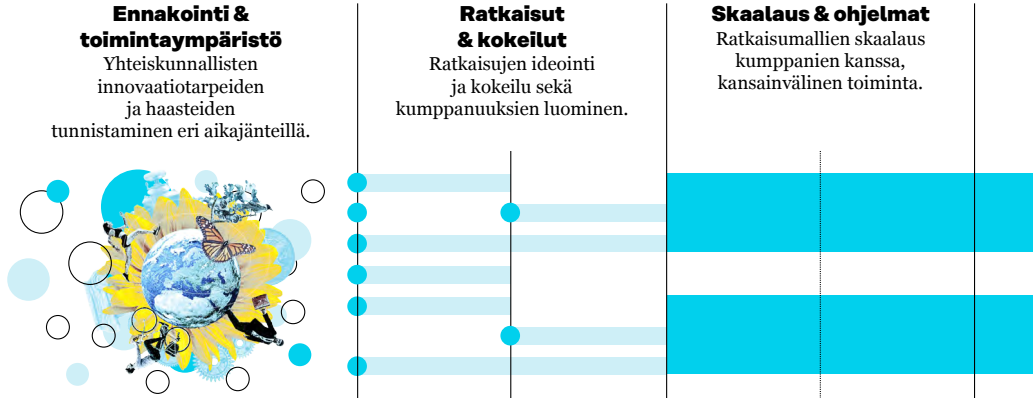
Kun ratkaisu on todettu toimivaksi ja merkittäviä hyötyjä mahdollistavaksi, tuemme sen levittämistä ja laajaa käyttöönottoa. Tähän vaiheeseen etenemme, kun työhön on löytenyt sitoutunut kumppani tai kumppaneita, joiden muutoksentekeyttä ja toimintaa Sitra voi vauhdittaa. Tästä työstä vastaa Sitran *Ohjelmat*-toiminto.

4. Lisävipua kansainvälisestä toiminnasta

Suomen kiperimmät ongelmat eivät ratkea kansallisin toimin. Esimerkiksi Euroopan unionin tai YK:n alaisten järjestöjen kumppanina voimme vaikuttaa tulevaan kehitykseen paitsi Suomessa myös muualla Euroopassa - ja jopa maailmanlaajuisesti. Sitra on kansainvälisesti haluttu yhteistyökumppani, ja kansainvälistä vaikuttavuustyötä teemme jatkossa pääosin ulkopuolisella rahoituksella. Tästä työstä vastaa Sitran *Kansainvälinen toiminta*.

Tarkastelemme toimintamme painopisteitä vuosittain. Sitran vuoden 2025 talous- ja toimintasuunnitelmassa on sovittu, että kaikki edellä mainitut toiminnot keskittyvät työssään seuraaviin Suomen tulevaisuutta koetteleviin haasteisiin: talouden kasvuun, kestävyys-siirtymään, demokratian vahvistamiseen ja polarisaation vähentämiseen sekä datan ja tekoälyn hyödyntämiseen.

Sitran toimintamalli

Arvomme

VASTUULLISUUS liittyy kaikkeen työhömmme, niin strategisiin valintoihin, sijoitustoimintaan kuin arjen käytäntöihin. Huomioimme työssämme ja valinnoissamme luonnon kantokyvyn rajat.

OSALLISUUS merkitsee tulevaisuuden menestyvän Suomen rakentamista yhdessä. Tavoitteenamme on, että suomalainen yhteiskunta ja päätöksenteko nojaavat vahvaan

osallisuuteen, luottamukseen ja mahdollisuuksien tasa-arvoon. Kuulemme työssämme myös nuoria, jotka elävät monien nyt tehtävien päätösten seurausten kanssa. Haluamme saada osaavimmat tekijät rakentamaan tulevaisuutta kanssamme.

RIIPPUMATTOMUUS sekä taloudellisesti että valinnoissamme takaa kyvyn toimia rohkeasti yhteiskunnallisten muutosten edistäjänä.

VASTUULLISUUDEN PERIAATTEET

Työmme tueksi vahvistimme vuonna 2024 seuraavat periaatteet:

1. Teemme strategiset valintamme läpinäkyvästi ja kokonaisvaltaista yhteiskunnallista hyötyä tavoitellen.
2. Käytämme osaamistamme ja varojamme vaikuttavasti ja huolellisesti.
3. Teemme yhteiskunnallista muutosta moninaisten kumppanien kanssa.
4. Vahvistamme sitralaisten osallisuutta, osaamisen kehittymistä ja yhdenvertaisuutta.
5. Pienennämme hiili- ja luontojalan jälkeämme tavoitteellisesti.

Sitran vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti

Kaikki Sitran tulevaisuustyö suunnitellaan siten, että voimme todentaa sen vaikutuksia, tuloksia ja hyötyjä. Sitran arviointi nojaa kansainvälisesti tunnustettuihin standardeihin, normeihin ja kriteereihin. Arvioinneissa huomioidaan myös ennakoinnin, tulevaisuusajattelun ja arviointityön synergioita.

Uuden strategian mukaisesti vahvistamme entisestään sekä Sitran vaikuttavuusajattelua että tavoitteissa edistymisen ja työn tulosten järjestelmällistä seurantaa. Reaaliaikainen arviointi, kun työ on käynnissä, ja riippumaton arviointi myöhemmin ohjaavat toimintaa vaikuttavaan suuntaan ja mahdollistavat organisaation jatkuvan oppimisen. Arviointi auttaa myös ennakoimaan ja hallitsemaan riskejä.

Työn suunnittelun, seurannan ja arvioinnin tueksi Sitrassa otettiin syksyllä 2024 käyttöön OKR-menetelmä (Objectives and Key Results, OKR). Myös arvioinnin lähestymistapaa päivitettiin. Vuoden 2025 alussa julkaisutussa lähestymistavassa kuvataan aiempaa yksityiskohtaisemmin sitä, miten Sitran vaikuttavuutta, toimintaa ja strategian onnistumista on tarkoitus tulevana vuosina arvioida.

Arvioinnin kohteeksi nostetaan esimerkiksi yhteiskunnalliseen muutokseen tarvittavien – niin Sitran omien kuin muiden toimijoiden – kyvykkyyksien kehittäminen.

Arvioinnin johtopäätökset huomioitu strategiassa

Sitran koko toiminnan kattavat ulkoiset arvioinnit tehdään viiden vuoden välein. Uusin kokonaisarviointi suunniteltiin tukemaan strategiauudistusta, ja se valmistui keväällä 2024. Siinä tarkastelun kohteena olivat Sitran rooli, strategiset valinnat sekä asemoituminen tulevaisuusorganisaationa ja yhteiskunnallisen muutoksen tekijänä. Arvioinnin toteuttajaksi valittiin avoimen kilpailutuksen perusteella 4FRONT Oy yhdessä Owl Group Oy:n kanssa.

Arviointiraportin mukaan Sitra on onnistunut tarkastelujaksolla eli vuosina 2019–2023 strategisissa valinnoissaan, sen kansainvälinen toiminta on vahvistunut ja asiantuntijuus on arvostettua.

Kehitettävää löytyi muun muassa perustavanlaatuisen yhteiskunnallisten muutosten ajamisessa ja ketteryydessä.

*Arvioinnin mukaan tarve
Sitran tulevaisuuteen
suuntautuvalla työllä on
suurempi kuin pitkään aikaan.*

Kehitysehdotuksena on, että Sitran tulee keskittyä yhteiskunnallisesti merkittäviin avauksiin ja ajaa nykyistä enemmän muutosvoimaisuutta eli yhteiskunnan perustavalaatuista uudistumista. Myös asemoitumista rahoittajana ehdotettiin selkeyttävän.

Raportin mukaan tarve Sitran tulevaisuuteen suuntautuvalla työllä on suurempi kuin

pitkään aikaan. Arviointi sisältää suosituksia seuraavalle viidelle vuodelle. Ne on jo huomioitu Sitran uudessa strategiassa.

Syksyllä 2024 käynnistyi myös Sitran järjestämän Kestävän talouspolitiikan johtamiskoulutuksen vaikutusten arviointi VTT:n toimesta. Arviointi julkaistaan keväällä 2025.

Arvioinnin keskeiset johtopäätökset on huomioitu uudessa strategiassa

1

Sitran näkyvyys ja merkitys on heikentynyt

Sidosryhmien mukaan Sitran yleinen asema eli toiminnan näkyvyys ja merkityksellisyys on viime vuosina hieman heikentynyt.

2

Asemoituminen rahoittajana ei ole selkeä

Hankerahoitusvolyymi on suhteellisen pieni ja jakautuu useisiin pieniin hankkeisiin.

3

Keskittyminen merkittäviin avauksiin

Haasteiden tulisi merkittävydessään olla suhteessa Sitran kansalliseen tehtävään. Sitran tulisi keskittyä yhteiskunnallisesti merkittäviin, transformatiivisiin avauksiin.

4

Toiminnan suhde perustehtävään

Perustehtävänsä mukaisesti Sitran on hyödyllistä viestinnässään kirkastaa, mitkä ovat sen toiminnan vaikutukset myös taloudelliseen kasvuun, tasapainoon ja kilpailukykyyn.

Sitralaiset

Vuosi 2024 oli Sitrassa suurten muutosten vuosi. Keväällä työstimme koko talon voimin uutta strategiaa ja kaikki sitralaiset pääsivät osallistumaan sen määrittelyyn.

Sitran hallitus hyväksyi strategian 5.6.2024 ja hallintoneuvosto vahvisti sen 11.6.2024.

Uuden strategian toimeenpano ja sen mukainen organisaatio käynnistyivät 1.9.2024.

Muutokset edellyttivät muutosneuvotte-
luja, jotka toteutettiin loppukeväältä. Neuvot-
telujen lopputuloksena Sitraan muodostettiin
uuden strategian mukaiset toiminnot, ja
jokaiselle sitralaiselle tarjottiin roolia uudessa
organisaatiossa. Monille tämä tarkoitti muu-
toksia tiimissä sekä uudenlaisia tehtäviä ja
vastuita.

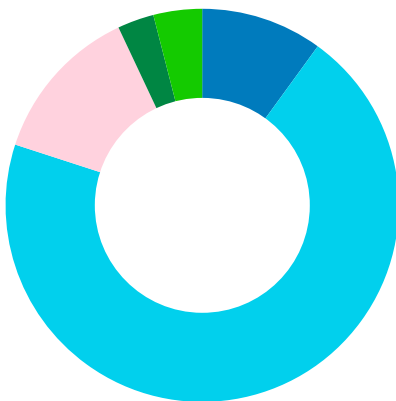
Syksyn aikana käynnistimme uutta toimin-
tatapaa samalla, kun jatkoimme aikaisempien
teemojen työtä. Työskentelemme nyt yhdek-
sässä toiminnossa, ja tavassamme tehdä töitä
korostuu vahva toimintojen välinen yhteistyö.

Tulevaisuustyö vaatii monenlaisia taitoja

Tulevaisuustyö on ennen kaikkea yhteistyötä
erilaisten sidosryhmien kanssa. Se vaatii
monenlaisia taitoja tulevaisuuksien kuvitte-
lusta innovointiin ja projektienhallintaan.

Vuonna 2024 osaamisen kehittämisessä
painottuivat tekoäly- ja digitaidot. Strategia-
prosessi oli niin ikään iso oppimiskokemus
kaikille.

Sitralaisten koulutusaste (ylin suoritettu tutkinto) 31.12.2024

- **70 %** Ylempi korkeakoulututkinto (maisteri tai yamk)
- **10 %** Tohtori
- **13 %** Alempi korkeakoulututkinto (kandidaatti tai amk)
- **4 %** Ammattitutkinto, ylioppilas tai erikoisammattitutkinto
- **3 %** Opistotutkinto

Sitran strategisten kyvykkyyksien kehitystyö käynnistyi loppuvuodesta ja jatkuu vuonna 2025.

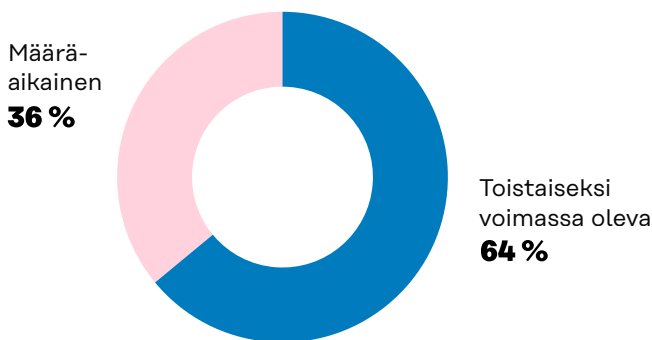
Sitrassa työskenteli vuonna 2024 keskimäärin 171 korkeasti koulutettua ammattilaista. Vuoden lopussa korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 93 prosenttia ja sitralaisten keski-ikä oli 45,5 vuotta. Uusia sitralaisia liittyi joukkoomme 25 ja uusiin haasteisiin siirtyi 25. Koska työ on projektiluontoista, työsuhhteista 36 prosenttia oli määräaikaista.

SITRAN STRATEGISET KYVYKKYYDET

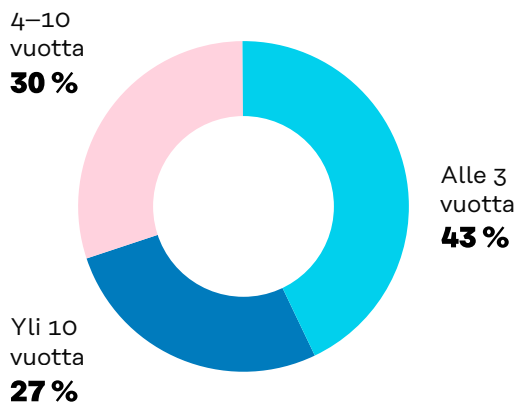
Näiden yhdistelmä mahdollistaa ainutlaatuisen yhteiskunnallisen roolimme:

- Ennakointi ja systeeminen ymmärrys
- Kyky tuoda eri tahoja yhteen ja luotsata muutosta
- Kyky vauhdittaa ja levittää ratkaisuja käyttöön

Työsuhhteiden luonne 31.12.2024

Työsuhhteiden pituus vuosissa 31.12.2024

Sijoitukset

Sitra ei käytä verorahaa valtion budjetista, vaan tulevaisuustyö rahoitetaan pääosin sijoitusomaisuudesta kertyvillä tuotoilla. Omaisuus pohjaa Suomen Pankilta ja eduskunnalta aikoinaan saatuun peruspääomaan, jota hoidamme vastuullisesti ja tuottoa tavoitellen.

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2024 oli kokonaisuutena hyvä, vaikka markkinoiden väliset tuottoerot olivat poikkeuksellisen suuria.

Yhdysvaltain osakemarkkinat tuottivat euroissa yli 30 prosenttia suurten teknologia-yritysten vetämänä. Helsingin pörssissä jäätiin puolestaan nollatuottoihin. Korkosijoituksissa yrityslainat tuottivat hyvin, kun taas valtionlainojen tuotot jäivät noin kahteen prosenttiin.

Myös talouskehitys oli jakaantunutta. Yhdysvaltain talous oli vahvassa vireessä, ja koko vuoden kasvu läheni kolmea prosenttia. Hyvä työllisyys, vahva yksityinen kulutus ja valtion elvytystoimet vauhdittivat kasvua nousseiden korkojen ympäristössä. Myös keskuspankin koronlaskut ja odotukset niistä tukivat talouskehitystä.

Muualla maailmassa kasvu oli pääosin vaimeaa. Euroalueella jäätiin alle prosenttiin,

ja Suomen talous oli edelleen taantumassa. Kiina ylsi vahvan loppuvuoden siivittämänä tavoiteltuun viiteen prosenttiin, mutta kasvu vaatii yhä enemmän valtion tukea.

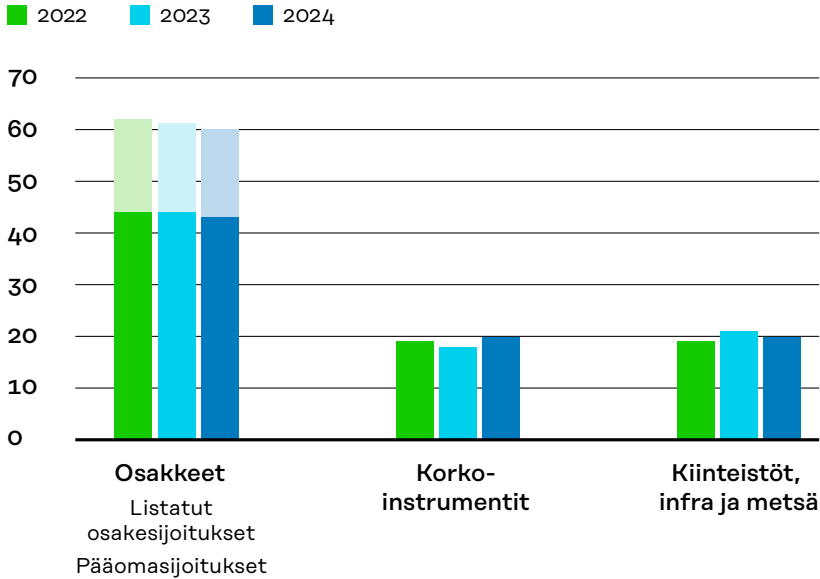
Euroalueella koronlaskut aloitettiin jo kesäkuussa, mutta ne eivät riittäneet piristämään taloutta vielä loppuvuodesta. Myönteisten vaikutusten odotetaan näkyvän vasta vuonna 2025.

Vuoden lopussa Sitran sijoitusten markkina-arvo oli 986 miljoonaa euroa (965 milj. e 31.12.2023). Sijoitukset tuottivat vuoden aikana 6,0 prosenttia (5,7 % vuonna 2023). Osakesalkku tuotti 7,2 prosenttia, korkosijoitukset 5,6 prosenttia ja muut sijoitukset 2,9 prosenttia. Sijoitusten viiden vuoden keskituotto oli 6,3 prosenttia.

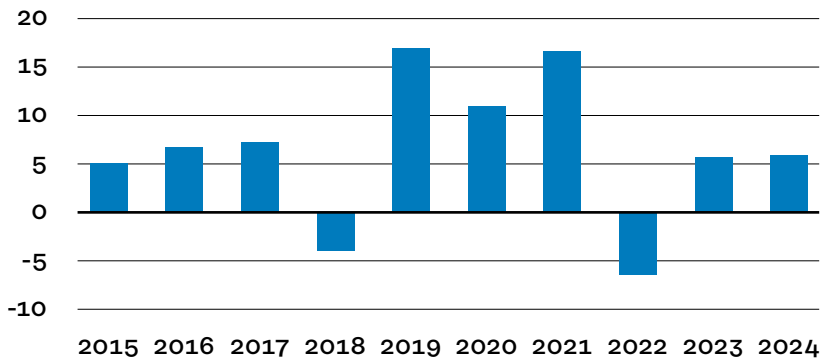
Teimme uusia sijoitussitoumuksia kiinteistö-, infrastruktuuri-, metsä-, private debt-, private equity- ja venture capital -rahastoihin yhteensä 62 miljoonalla eurolla (noin 57 milj. e vuonna 2023). Lisäksi lisäsimme korkosalkkuamme yhden kehittyvien valtioiden lainoihin sijoittavan rahaston.

Sitra ei käytä verorahaa valtion budjetista, vaan tulevaisuustyö rahoitetaan pääosin sijoitusomaisuudesta kertyvillä tuotoilla.

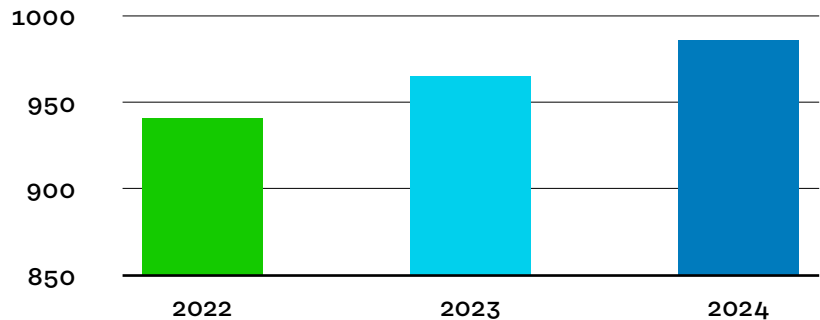
Sijoitusten allokaatio, %

Sijoitusten tuotto 2015–2024, %

Sijoitusten markkina-arvo, milj. €

Ensimmäinen raportti sijoitusten luontovaikutuksista

Sitra sijoittaa varallisuutensa vastuullisesti ja tuottoa tavoitellen. Olemme sitoutuneet sekä YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment, PRI) että YK:n Global Compact -vastuullisuusperiaatteisiin.

Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa Sitrassa sitä, että kaikissa sijoituspäätöksissä huomioidaan tuoton ja riskin lisäksi ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen sekä hyvään hallintotapaan liittyviä tekijöitä (ESG). Ilmastonmuutoksen hillintä on yksi keskeisistä painopisteistä. Siinä tavoitteenamme on hiilineutraali sijoitussalkku vuoteen 2035 mennessä.

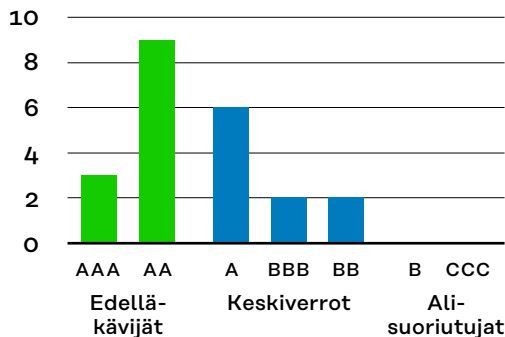
Analyysiyhtiö MSCI arvioi Sitran tekemät rahastosijoitukset vuonna 2024. Koko salkun ESG-arvosana pysyi AA:ssa, joka on toiseksi paras luokka. Valtaosa salkkuun valituista rahastoista luokiteltiin edelläkävijöiksi, eikä

heikoksi luokiteltuja rahastoja ollut lainkaan. Sitran sijoitusten hiiliriski laski edelliseen vuoteen verrattuna ja oli noin 80 tonnia (CO₂ e) per miljoona euroa liikevaihtoa.

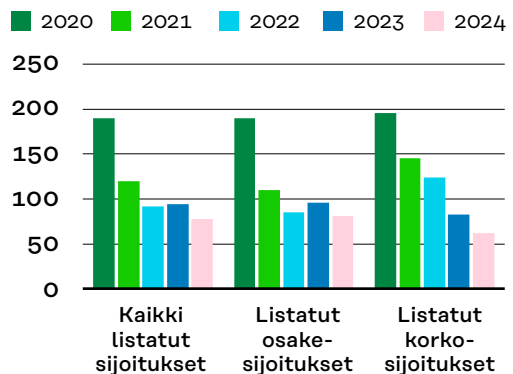
Yksi Sitran vastuullisen sijoittamisen kehityskohdista on luonnon monimuotoisuuden huomioiminen. Kevään 2025 aikana raportoimme ensimmäistä kertaa Sitran luontoon liittyvistä sijoitusriskeistä ja -mahdollisuuksista. Raportointi kattaa tilikauden 2024 ja se toteutetaan nk. TNFD-suositusten (The Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) mukaisesti.

Vahvistamme jatkuvasti osaamistamme ESG-aiheista. Syksyllä sijoitustiimin edustajat osallistuivat Sitran järjestämään koulutukseen, jossa perehdyttiin TNFD-viitekehyksen hyödyntämiseen rahoitukseen ja sijoituksiin liittyvissä päätöksissä. Suomalaisille finanssialan ammattilaisille suunnattu koulutus käsitti sarjan työpajoja, joihin osallistui yli 60 sijoittajaa ja varainhoitajaa.

Rahastojen ESG-luokitukset, kpl

Sijoitusten hiiliriski (tCO₂e/liikevaihto, milj. €)

Talous

Kevään 2024 aikana Sitran strategia uudistettiin ja syyskuun alussa siirryimme sen toteutusta tukevaan uuteen organisaatiomalliin. Alkuvuoden ajan eli tammi–elokuussa toimimme aiemman organisaatorakenteen mukaisesti.

Uudistukset aiheuttivat muutoksia myös taloushallintoon. Sitran kotimainen ja kansainvälinen toiminta eriytettiin selkeämmin toisistaan ja niiden taloudellista tilannetta seurataan erikseen. Tähän liittyen päivitimme muun muassa yhteisten kulujen jakokäytännöt.

Kotimaan toiminta

Sitran kotimaan toiminta rahoitetaan kokonaisuudessaan sijoitustoiminnan tuotoilla. Vuonna 2024 sijoitustoiminnan tuottoja kertyi 55,2 miljoonaa euroa ja sijoitustoiminnan kuluja 8,3 miljoonaa euroa. Tuotot vaihtelevat voimakkaasti vuosittain riippuen sijoitusmarkkinoiden kehityksestä.

Tilikauden ylijäämä oli 12,2 miljoonaa euroa (vuoden 2023 ylijäämä 21,3 milj. e) ja taseen loppusumma 733 miljoonaa euroa (728 milj. e 31.12.2023). Sijoitusrahasto-osuudet ja muut sijoitukset on arvostettu alimman arvon periaatteella joko

alkuperäiseen hankintamenuun tai sitä alempaan käypään arvoon.

Sitran varsinaisen toiminnan suurimmat kuluerät olivat henkilöstökulut (16,5 miljoonaa euroa), asiantuntijapalvelut (4,8 miljoonaa euroa) ja rahoitustoiminta (2,7 miljoonaa euroa). Rahoitustoiminnan kulut laskivat edellisvuodesta yhteensä 1,3 miljoonaa euroa ja henkilöstökulut 0,9 miljoonaa euroa.

Valtaosa Sitran toiminnasta tapahtuu yhteistyössä muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa. Kun toteutamme Sitran strategiaa ja työllemme asetettuja tavoitteita, teemme oman työemme rinnalla hankintoja ja rahoitamme muiden työtä. Näitä hankintoja ja rahoituskohteita seuraamme erillisinä hankkeina.

Hankekuluja oli vuonna 2024 yhteensä 6,7 miljoonaa euroa (8,0 milj. euroa). Niistä 40 prosenttia eli 2,7 miljoonaa euroa käytettiin yhteistyökumppaneiden hankkeiden rahoittamiseen ja 60 prosenttia eli 4,1 miljoonaa euroa hankkeita edistäviin hankintoihin. Rahoitusta kohdistui vuoden aikana yhteensä 96 hankkeelle. Uusia hankkeita käynnistettiin lukumääräisesti edellisvuotta vähemmän, mikä johtui siirtymästä uuteen strategiakauteen.

Tavoitteena on, että pääosa Sitran kansainvälisestä toiminnasta rahoitetaan jatkossa ulkopuolisella rahoituksella.

Toteutuneiden hankkeiden rahoitus, ostolaskut ja tiedot kumppanuuksista julkaistaan Sitran verkkosivuilla vuosittain.

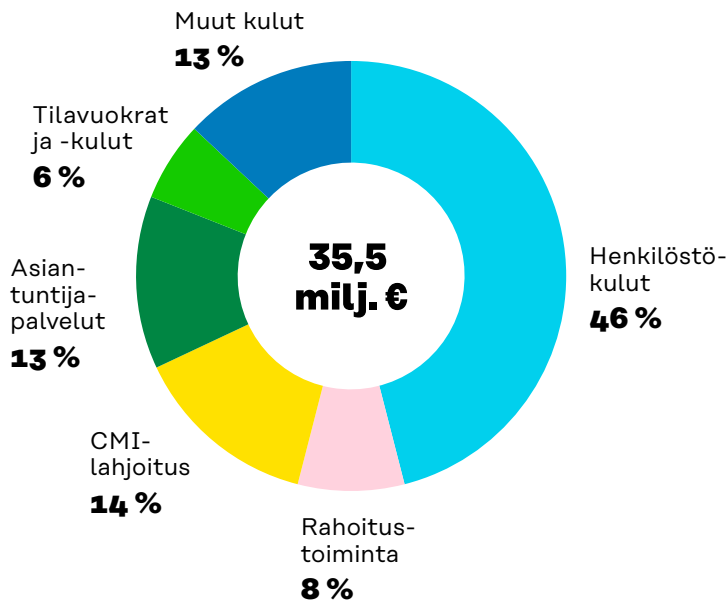
Lahjoitukset

Vuonna 2023 Sitra päätti tukea rauhanvälitysjärjestö CMI:n työtä lahjoittamalla CMI:n rauhanrahastoon kymmenen miljoonaa euroa. Lahjoituksen ensimmäinen erä, 5 miljoonaa euroa, maksettiin vuonna 2024, jälkimmäinen maksetaan vuonna 2025.

Kansainvälinen toiminta

Tavoitteena on, että pääosa Sitran kansainvälisestä toiminnasta rahoitetaan jatkossa ulkopuolisella rahoituksella. Vuonna 2024 saimme Euroopan unionilta rahoitusta kolmeen ja Pohjoismaiselta ministerineuvostolta yhteen yhteistyöprojektiin. Ulkoisen rahoituksen määrä oli 2,3 miljoonaa euroa, josta 1,8 miljoonaa euroa jaettiin eteenpäin projekteihin osallistuville tahoille.

Varsinaisen toiminnan kulut 2024

Hallinto

Hallitus

Sitran hallitus kokoontui vuonna 2024 yhteensä yhdeksän kertaa.

Hallituksen tarkastusvaliokunta kokoontui kolme kertaa. Sen jäsenet olivat **Susanna Huovinen** (puheenjohtaja), **Timo Jaatinen** ja **Inka Mero**.

Hallituksen jäsenet olivat vuoden lopussa DI, VTM **Jorma Ollila** (puheenjohtaja), alivaltiosihteerinä **Susanna Huovinen** (vara-puheenjohtaja), presidentti **Tarja Halonen**, rehtori **Keijo Hämäläinen**, kansliapäällikkö **Timo Jaatinen**, kansliapäällikkö **Minna Kivimäki** ja pääomasijoittaja, Voima Ventures -rahaston perustaja ja toimitusjohtaja, KTM **Inka Mero**.

Hallitus valmistelee ja esittää hallintoneuvoston päätettäväksi tulevat asiat ja vastaa rahaston yleisestä johdosta.

Hallintoneuvosto

Alkuvuodesta hallintoneuvoston jäsenet olivat kansanedustajat **Mika Lintilä** (kesk.) (puheenjohtaja), **Mika Kari** (sd.) (vara-puheenjohtaja), **Janne Jukkola** (kok.), **Pihla Keto-Huovinen** (kok.), **Pekka Toveri** (kok.), **Laura Huhtasaari** (ps.), **Ari Koponen** (ps.), **Veijo Niemi** (ps.), **Saku Nikkanen** (sd.), **Annika Saarikko** (kesk.), **Oras Tynkkynen** (vihr.), **Mai Kivelä** (vas.), **Joakim Strand** (r.) ja **Peter Östman** (kd.).

Vuoden lopulla hallintoneuvoston jäsenet olivat kansanedustajat **Mika Lintilä** (kesk.) (puheenjohtaja), **Mika Kari** (sd.) (vara-puheenjohtaja), **Janne Jukkola** (kok.), **Pihla Keto-Huovinen** (kok.), **Sari Sarkomaa** (kok.)

(4.9.2024), **Laura Huhtasaari** (ps.), **Ari Koponen** (ps.), **Veijo Niemi** (ps.), **Mia-Petra Kumpula-Natri** (sd.) (6.9.2024), **Antti Kaikkonen** (kesk.) (4.9.2024), **Oras Tynkkynen** (vihr.), **Mai Kivelä** (vas.), **Otto Andersson** (r.) (4.9.2024) ja **Peter Östman** (kd.).

Hallintoneuvoston sihteerinä toimi Sitran vanhempi neuvonantaja **Jorma Jaalivaara** (OTK, VT, LL.M.).

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa Sitran hallintoa ja päättää toiminnan periaatteista.

Yliasiames

Sitran yliasiamesiehenä toimii **Ate Jääskeläinen** (KTT, OTK, VT).

Sitran yliasiamesiehen tehtävänä on johtaa Sitran toimintaa tehokkaasti ja tuloksellisesti.

Tilintarkastajat

Vuoden 2024 lopussa Sitran tilintarkastajina toimivat seuraavat eduskunnan valitsemat henkilöt: puheenjohtaja **Markku Eestilä** (kok.) (varajäsenenään **Milla Lahdenperä**, kok.), **Sami Savio** (ps), **Tuula Haatainen** (sd) (varajäsenenään **Eemeli Peltonen**, sd), KHT, JHT **Tiina Lind** (varajäsenenään KHT, JHT **Eeva Koivula**) ja KHT **Juha Kerimaa** (varajäsenenään KHT **Emma Lukkarinen**). Tilintarkastajien sihteerinä toimi KHT **Juha Kerimaa**.

Sitran avustavana tilintarkastajana toimi BDO Oy ja päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT **Tiina Lind**.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa Sitran sisäistä hallintoa sekä valvontajärjestelmää. Sen periaatteet ja menettelyt on määritetty Sitran sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

Sisäinen tarkastus arvioi Sitran valvonnan, johtamis- ja hallintomenettelyjen, sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta, ja tukee Sitraa tavoitteiden saavuttamisessa antamalla suosituksia toimintatapojen kehittämiseksi.

Sitran sisäisen tarkastuksen käytännön toteutuksesta vastasi ulkoistettu toimija KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tarkastajana heiltä toimi CIA, CCSA, CRMA **Harri Leppiniemi**. Vuonna 2024 sisäinen tarkastus kohdistui Sitran projektiportfolion hallintaan ja tavoiteasetantaan.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan avulla tuetaan Sitran tavoitteiden saavuttamista sekä turvataan toiminnan jatkuvuutta, häiriöttömyyttä, turvallisuutta ja toimintaedellytysten säilymistä.

Riskienhallinta on osa Sitran sisäistä valvontaa ja hyvää hallintotapaa. Sen tavoitteet, vastuut ja roolit sekä se, miten riskejä Sitrassa tunnistetaan, arvioidaan ja seurataan, on määritelty hallituksen vahvistamissa riskienhallinnan periaatteissa.

Riskit luokitellaan Sitrassa strategisiin, operatiivisiin ja taloudellisiin riskeihin. Riskienhallinnan tilanteesta raportoidaan Sitran johtoryhmälle ja hallitukselle. Sitran hallitus, tarkastusvaliokunta ja ylin johto valvovat sisäisen tarkastuksen avustamana, että riskienhallintaa toteutetaan sovittujen periaatteiden ja tehtyjen päätösten mukaisesti.

TILIN- PÄÄTÖS

VUODELTA 2024

Tuloslaskelma	48
Tase	48
Rahoituslaskelma	49
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	50
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	51
Hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	60
Tilintarkastuskertomus	61

TULOSLASKELMA

EUR		Toteutunut 2024	Toteutunut 2023
Varsinainen toiminta			
Tuotot	1	2 659 072,51	2 355 758,39
Kulut			
Henkilöstökulut	2	-16 497 179,04	-17 415 493,53
Poistot		-5 515,20	-5 515,20
Muut kulut	3	-20 800 840,68	-16 561 748,01
		-37 303 534,92	-33 982 756,74
Tuotto-/kulujäämä		-34 644 462,41	-31 626 998,35
Sijoitustoiminta			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	55 158 284,32	58 092 896,29
Sijoitustoiminnan kulut	5	-8 330 570,85	-5 120 301,05
		46 827 713,47	52 972 595,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		12 183 251,06	21 345 596,89

TASE

EUR		Toteutunut 2024	Toteutunut 2023
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet	6	140 569,63	146 084,83
Sijoitukset	7	730 778 453,51	720 634 403,19
Pysyvät vastaavat yhteensä		730 919 023,14	720 780 488,02
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset	8	1 192 784,44	1 675 681,59
Rahat ja pankkisaamiset		8 304 402,14	5 444 799,75
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		9 497 186,58	7 120 481,34
Vastaavaa yhteensä		740 416 209,72	727 900 969,36
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Peruspääoma		235 463 097,04	235 463 097,04
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä		485 270 881,55	463 925 284,66
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		12 183 251,06	21 345 596,89
Oma pääoma yhteensä		732 917 229,65	720 733 978,59
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen vieras pääoma	9	7 498 980,07	7 166 990,77
Vieras pääoma yhteensä		7 498 980,07	7 166 990,77
Vastattavaa yhteensä		740 416 209,72	727 900 969,36

RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ	-34 644 462	-31 626 998
Varsinaiseen toimintaan liittyvät saatavat 31.12.	-506 104	-625 900
Varsinaiseen toimintaan liittyvät saatavat 1.1.	625 900	507 059
Varsinaiseen toimintaan liittyvät velat 31.12.	7 498 980	7 116 808
Varsinaiseen toimintaan liittyvät velat 1.1.	-7 116 808	-7 200 814
Varsinaisen toiminnan poistot	-5 515	-5 515
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-34 148 009	-31 835 360
Toiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-34 148 009	-31 835 360
Toiminnan rahavirta (A)	-34 148 009	-31 835 360
Investointien rahavirta		
Investointeihin liittyvät saatavat 31.12.	-686 681	-1 049 782
Investointeihin liittyvät saatavat 1.1.	1 049 782	1 763 965
Investointeihin liittyvät velat 31.12.	0	50 183
Investointeihin liittyvät velat 1.1.	-50 183	-1 095 648
Investoinnit sijoitusomaisuuteen	-93 756 974	-113 088 143
Sijoitusten myynnit, pääomarahastojen tuotot ja palautukset	125 352 820	138 594 541
Osingot	2 269 462	2 381 222
Muut tuotot	3 016 022	1 723 812
Omaisuuksien hoitopalkkiot	-186 637	-562 578
Investointien rahavirta (B)	37 007 611	28 717 573
Rahavarojen muutos (A + B) lisäys (+) / vähennys (-)	2 859 602	-3 117 788
Rahavarat 1.1.	5 444 800	8 562 587
Rahavarat 31.12.	8 304 402	5 444 800
	-2 859 602	3 117 787

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätöksen esittäminen

Laki Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta 14 §: Rahaston kirjanpidossa noudatetaan kirjanpitolain (1336/1997) säännöksiä.

Vuoden 2024 tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain ja -asetuksen mukaisesti.

Rahaston tilikautena on kalenterivuosi.

Tuloslaskelman esittämismuotona käytetään aatteellisen yhteisön ja säätiön tuloslaskelmakaavaa, joka laaditaan KPA 1:3 §:n kaavan mukaan. Taseen esitysmuotona on ns. lyhennetty tase.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet Eläkemenot

Rahaston henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa vakuutusyhtiöissä. Eläkekulut on kirjattu tilinpäätökseen suoriteperusteisesti. Rahastolla on käytössä vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus, joka sisältää vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen sekä kuolemantapakorvauksen. Eläkeikä on 65 vuotta ja eläke määräytyy kerittyneen vakuutussäästön perusteella. Vuodelta 2024 eläkesäästö oli 3 prosenttia henkilön TyEL-ansiosta.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Sijoitusrahasto-osuudet ja muut sijoitukset on arvostettu alimman arvon periaatteella joko alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alempan käypään arvoon. Sijoitusrahasto-osuuksien ja sijoitussidonnaisten vakuutusten käypä arvo on rahastoyhtiön ilmoittama osuuden arvo (NAV = Net asset value). Suoran kiinteistösjoiituksen käyvästä arvosta on tehty arvio kiinteistösjoiituksen kassavirtoihin perustuen.

Kohdeyrityksiin ja pääomarahastoihin tehdyt pääomasijoitukset arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alhaisempaan sisäisen arvonmäärityksen arvoon. Sisäinen arvonmääritys perustuu kohdeyritysten ja pääomarahastojen omiin raportteihin ja Sitran näkemykseen niiden tulevasta kehityksestä ja kassavirroista.

Muut pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Taseeseen merkittävien pysyvien vastaavien hankintaraja on kymmenen tuhatta euroa.

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys tuloslaskelman ja taseen erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa tuloslaskelmaan ja taseeseen.

1 Tuotot

1 000 EUR	2024	2023
Julkaisu- ja rojaltituotot	0	0
Ulkopuoliset hankerahoitustuotot	306	531
Edelleen jaetut ulkopuoliset rahoitustuotot	1 761	1 251
Muut tuotot	372	186
Ulkopuoliset hankerahoitustuotot/HTV	221	387
Yhteensä	2 659	2 356

Rahoitustuotot sisältävät 1,8 miljoonaa euroa Sitran kautta edelleen jaettua EU -projektirahoitusta (1,3 milj. vuonna 2023). Sitra vastaa projektin koordinaattorina osallistujille maksettavien summien oikeellisuudesta sekä tarvittaessa liिकासuorituksen palauttamisesta EU:lle.

2 Henkilöstökulut

1 000 EUR	2024	2023
Palkat ja palkkiot	-13 573	-14 106
Eläkekulut	-2 663	-2 740
Muut henkilösivukulut	-261	-569
Yhteensä	-16 497	-17 415

Henkilöstökuluihin sisältyy vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus 396 tuhatta euroa. Henkilöstökuluihin sisältyvät johdon palkat ja palkkiot.

1 000 EUR	2024	2023
Hallintoneuvosto	-114	-106
Hallitus	-68	-57
Yliasiames	-253	-281
Yhteensä	-436	-444

Vuoden 2024 henkilöstökuluihin sisältyvät ulkopuolisille asiantuntijoille palkkiona maksetut korvaukset (225 tuhatta euroa). Ulkopuolisia asiantuntijoita ei ole laskettu mukaan henkilöstön lukumäärään.

Henkilökunnan lukumäärä tilikauden päättyessä oli 184 henkilöä (185 henkilöä vuonna 2023). Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden 2024 aikana oli 171 (178 vuonna 2023).

Lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

3 Muut kulut

1 000 EUR	2024	2023
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	-216	-199
Henkilöstöpalvelut	-1 055	-1 062
Tilavuokrat ja muut tilakulut	-2 035	-1 946
ICT-laitteet ja kulut	-1 070	-995
Matkakulut	-962	-690
Edustuskulut	-86	-114
Asiantuntijapalvelut	-4 851	-5 239
Muut toimintakulut	-1 109	-1 132
Edelleen jaetut ulkopuoliset rahoituskulut	-1 761	-1 251
CMI lahjoitus	-5 000	0
Rahoitustoiminta	-2 656	-3 933
Yhteensä	-20 801	-16 562

Muut toimintakulut sisältävät 1,8 miljoonaa euroa Sitran kautta edelleen jaettua EU -projektirahoitusta (1,3 milj. vuonna 2023).

TUOTOT, KULUT JA NIIDEN EROTUS (=JÄÄMÄ) TOIMINNOITTAIN

	2024	2023
Organisaatio 1.1.–31.8.2024		
Teemat		
Kestävyysratkaisut	-2 177	-4 299
Reilu datatalous	-2 582	-6 694
Demokratia ja osallisuus	-1 949	-4 197
Uudistumiskyky	0	73
Yhteensä	-6 708	-15 117
Organisaatio 1.9.2024 alkaen		
Ennakointi ja koulutus	-4 081	-4 426
Ratkaisut	-2 719	0
Ohjelmat		
Toimintotaso	-1 891	0
Demokratiainnovaatiot-ohjelma	-1 007	0
Data ja tekoäly -ohjelma	-700	0
Kestävyysohjelma	-1 285	0
Yhteensä	-4 884	0
Kansainvälinen toiminta		
Toimintotaso	-1 376	0
Globaali kiertotalous	-2 637	-1 832
Tulevaisuuden hyvinvointiratkaisut	-341	-157
Yhteensä	-4 354	-1 989

	2024	2023
Mahdollistavat toiminnot	-5 864	-8 920
Sijoitustoiminta	-1 035	-1 175
CMI lahjoitus	-5 000	0
Yhteensä	-34 644	-31 627

Sitrassa vahvistettiin kesällä 2024 uusi strategia. Sen toteutuksen tueksi siirryimme syksyllä uuteen organisaatiomalliin. Tämän yhteydessä entisten teemojen tilalle perustettiin neljä toimintoa, jotka ovat Ennakointi ja koulutus, Ratkaisut, Ohjelmat ja Kansainvälinen toiminta. Tästä johtuu osittain se, että vuodelle 2023 ei ole esittää vertailutietoja.

Tilikauden aikana tehtiin myös allokointiperiaatteisiin muutos siten, että 1.9. alkaen kaikki mahdollistavien toimintojen kulut (p.l. rahoitus- ja lahjoitukset) kohdistetaan ulkoisen työn toimintoille. Aikaisemmin kuluja on allokoitu vain osittain. Allokoitu summa tilikautena oli 5,5 miljoonaa euroa (2,2 milj. vuonna 2023). Mahdollistavat toiminnot ovat Johto, Strateginen tuki ja lakiasiat, Viestintä ja yhteiskuntasuhteet, IT ja digitaaliset palvelut, Talous ja hallinto sekä Ihmiset ja kulttuuri.

4 Sijoitustoiminnan tuotot

1 000 EUR	2024	2023
Myyntivoitot	28 776	30 585
Korkotuotot	2 846	1 562
Osinkotuotot	2 269	2 381
Rahastosijoitusten tuotot	18 078	16 612
Muut tuotot	1 077	612
Arvonpalautukset	2 112	6 341
Yhteensä	55 158	58 093

5 Sijoitustoiminnan kulut

1 000 EUR	2024	2023
Myyntitappiot	-723	-720
Omaisuu denhoitopalkkiot	-187	-563
Muut kulut	0	0
Arvon alennukset	-7 421	-3 838
Yhteensä	-8 331	-5 120

6 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyviin vastaaviin kuuluvien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistoajat:

Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5 vuotta
Toimitilojen perusparannukset	tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto	tasapoisto	5 vuotta
ICT-laitteet	tasapoisto	3 vuotta

Tilikauden aikana ei ole tehty käyttöomaisuushankintoja (hankintoja 10 000 eurolla vuonna 2023).

	Kirjanpitoarvo 1.1.2024	Lisäys	Vähennys	Poistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2024
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	22	0	0	6	17
Käyttöomaisuusosakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	124	0	0	0	124
Yhteensä	146	0	0	6	141

7 Sijoitukset

1 000 EUR	2024	2023
7.1 Sijoitusrahasto-osuudet	499 250	498 099
7.2 Pääomarahasto-osuudet	188 685	182 991
7.3 Muut sijoitukset	41 901	36 510
7.4 Sijoitukset kohdeyrityksiin	943	2 981
7.5 Omistukset muissa yhtiöissä	0	54
	730 778	720 634

7.1 SIJOITUSRAHASTO-OSUUDET

Sijoitusrahasto-osuudet	Kotipaikka	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Osakerahastot			
C Worldwide Emerging Markets	Luxemburg	13 575	14 170
Danske Invest Suomiosake IK	Suomi	27 254	33 881
Evli Suomi Select B	Suomi	27 612	32 129
Fondita Global Megatrends B	Suomi	16 352	38 874
Handelsbanken Global Index Criteria	Ruotsi	49 147	57 995
Impax Environmental Markets Euro X Acc	Irlanti	18 093	41 531
JP Morgan Global Growth Fund X EUR	Luxemburg	21 604	52 174
JPM Emerging Markets Equity Fund I EUR	Luxemburg	28 570	39 261
OP-Suomi A	Suomi	31 435	38 116
Schroder ISF Global Sustainable Growth	Luxemburg	39 974	58 345
SEB European Equity Small Caps	Luxemburg	20 228	22 247
Korkorahastot			
Aktia Emerging Market Bond+ D	Suomi	10 075	11 177
Bluebay Investment Grade ESG Bond Fund	Luxemburg	5 476	6 023
Danske Invest Emerging Markets Debt K	Suomi	8 964	8 964
Danske Invest Yhteisökorko K	Suomi	23 089	23 769
Evli European High Yield B	Suomi	14 194	19 876
LGT EM LC Bond SF	Irlanti	10 000	10 283
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	Suomi	30 206	32 348
OP-Euro A	Suomi	15 068	15 512
SEB Global High Yield B	Luxemburg	13 752	18 723
SEB Microfinance Fund VII	Luxemburg	217	217
Muut noteeratut sijoitukset			
BNP Paribas Fund III NV- Global Property Securities Fund	Alankomaat	6 482	6 482
Dasos Kestävä Metsä ja Puu III	Suomi	4 581	5 683
Erikoissijoitusrahasto (DFFIII)			
eQ Yhteiskuntakiinteistöt 1 T	Suomi	17 978	17 978
Erikoissijoitusrahasto eQ Asunnot II	Suomi	3 750	3 750
Erikoissijoitusrahasto eQ PE XV US Feeder	Suomi	1 681	1 681
Special Investment Fund eQ PE XI US LP	Suomi	7 919	9 945
UB Global REIT K	Suomi	12 985	14 953
UB Metsä I	Suomi	8 000	10 140
Ålandsbanken Asuntorahasto			
Erikoissijoitusrahasto C	Suomi	10 989	10 989
		499 250	657 217

7.2 PÄÄOMARAHASTO-OSUUDET

Pääomarahasto-osuudet	Kotipaikka	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
Pääomarahastot			
Ardian ASF IX	Ranska	1 082	1 408
Ardian Co-Investment Fund V	Ranska	3 881	6 574
Blackstone Energy Transition Partners IV (BETP IV)	Luxemburg	0	-86
Bocap SME Achievers Fund II Ky	Suomi	25	560
Bocap SME Achievers Fund III Ky	Suomi	1 866	1 593
Bridgepoint Europe V	Englanti	835	2 315
Bridgepoint Europe VI	Englanti	3 788	7 247
Bridgepoint Europe VII	Englanti	3 172	3 092
CapMan Buyout X	Suomi	227	187
CapMan Buyout XI	Luxemburg	4 155	4 618
Chrysalix Energy III Ltd	Delaware, USA	920	3 274
Circularity European Growth Fund I LP	Englanti	1 286	1 443
Environmental Technologies Fund 3 LP	Englanti	3 138	3 326
EQT Mid Market Asia III Fund	Skotlanti	3 885	4 511
Evolver Fund I Ky	Suomi	1 628	3 235
Evolver Fund II Ky	Suomi	366	366
FIM Lapset ja nuoret I Ky	Suomi	895	993
FIM Työllistäminen I Ky	Suomi	764	1 105
Folmer Equity Fund I Ky	Suomi	0	746
Gilde Healthcare Venture & Growth VI	Alankomaat	374	374
H.I.G. Advantage Buyout Fund	Delaware, USA	5 050	5 949
Hamilton Lane Club Fund IV	Luxemburg	5 613	7 697
Hamilton Lane Venture Capital Club Fund I	Luxemburg	2 760	3 186
Hamilton Lane Venture Capital Club Fund II	Luxemburg	0	0
HarbourVest Co-Investment VII Combined AIF	Luxemburg	0	0
SCSp			
HarbourVest Partners Co-Investment Fund V L.P.	Skotlanti	4 668	7 714
HarbourVest Partners Co-Investment Fund VI L.P.	Luxemburg	5 653	6 686
HealthCap VIII, L.P.	Delaware, USA	1 995	2 064
Inventure Fund II Ky	Suomi	9	1 398
Inventure Fund III Ky	Suomi	3 361	3 794
Inventure Fund IV Ky	Suomi	1 731	1 548
Korona Fund III Ky	Suomi	0	619
Korona Fund IV Ky	Suomi	2 321	2 235
LGT Crown Global Secondaries VI (CGS VI)	Luxemburg	1 017	1 205
Life Sciences Partners 6 C.V.	Alankomaat	1 558	1 852
Life Sciences Partners 7	Alankomaat	1 136	867
Lifeline Ventures Fund I Ky	Suomi	1 126	17 942
Lifeline Ventures Fund III Ky	Suomi	2 440	9 124
Lifeline Ventures Fund IV Ky	Suomi	3 638	4 031
Lifeline Ventures Fund V Ky	Suomi	1 612	1 636
MB Equity Fund V Ky	Suomi	107	2 792
Nordia Rahasto Oy	Suomi	834	1 979
Power Fund III Ky	Suomi	1 080	1 943
RG Growth Fund L.P. (ent. CapMan Russia Fund L.P.)	Guernsey	0	71

Pääomarahasto-osuudet	Kotipaikka	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
Sentica Buyout IV Ky	Suomi	0	1 189
SET Fund II C.V.	Alankomaat	113	138
SET Fund III C.V.	Alankomaat	1 983	2 868
Social Impact Accelerator	Luxemburg	509	611
Spintop Investment Partners II AB	Ruotsi	300	754
Spintop Investment Partners III AB	Ruotsi	1 892	1 776
Standout Capital I AB	Ruotsi	381	677
Standout Capital II AB	Ruotsi	1 596	1 534
Vaaka Partners Buyout Fund II Ky	Suomi	0	876
Vaaka Partners Buyout Fund IV Ky	Suomi	2 622	2 250
Vendep Capital Fund II Ky	Suomi	1 676	2 620
Ventech Capital V SLP	Ranska	4 335	6 413
Ventech Capital VI	Ranska	495	405
Verdane Capital IX (E) AB	Ruotsi	1 706	1 516
Verdane Capital VIII K/S	Tanska	822	1 888
VisionPlus Fund I Ky	Suomi	0	219
Kiinteistörahastot			
Campbell Global Forest & Climate Solutions Fund II	Luxemburg	2 797	2 731
Capman Nordic Real Estate FCP-SIF	Luxemburg	29	370
CapMan Nordic Real Estate Fund III	Luxemburg	3 631	3 612
Capman Nordic Real Estate II FCP-RAIF	Luxemburg	1 806	2 931
Dasos Timberland Fund II	Luxemburg	6 866	10 732
DEAS Property Fund Finland I Ky	Suomi	8 205	8 094
European Opportunistic Property Fund V	Luxemburg	3 131	3 108
EVLI Healthcare I Ky	Suomi	2 962	4 382
ICECAPITAL Residential Property Fund I Ky	Suomi	2 906	3 599
KKR Real Estate Partners Europe II (EUR) SCSp	Luxemburg	7 060	7 043
KKR Real Estate Partners Europe III (EUR) SCSp	Luxemburg	0	-47
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky	Suomi	1 695	1 696
OP Toimitilakiinteistö Ky	Suomi	2 794	2 771
Real Estate Debt and Secondaries Ky	Suomi	188	186
Infrastrukturirahastot			
BlackRock Global Infrastructure Solutions 3	Luxemburg	6 665	11 204
CapMan Nordic Infrastructure I	Luxemburg	5 024	7 211
Capman Nordic Infrastructure II	Luxemburg	1 889	1 725
FLAVEO III Energy SCS, SICAV-RAIF	Luxemburg	7 280	9 888
Global Renewable Power Fund III	Luxemburg	8 043	8 156
Impax New Energy Investors III LP	Englanti	2 407	3 847
Impax New Energy Investors IV	Luxemburg	4 439	4 713
KKR Global Infrastructure Investors V	Luxemburg	0	121
Lainapääomarahastot			
Armada Fund V	Suomi	3 660	4 086
Armada Fund VI Ky	Suomi	667	602
Bridgepoint Direct Lending II Unlevered SCSp	Luxemburg	2 661	3 346
Direct Lending Fund III	Luxemburg	3 461	3 364
		188 685	268 418

7.3 MUUT SIJOITUKSET

	Kotipaikka	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Sijoitussidonnaiset vakuutukset			
Mandatum Life kapitalisaatiosopimus	Suomi		
Mandatum AM Private Debt II E	Suomi		5 641
Mandatum AM Private Debt III E	Suomi		7 436
Mandatum AM Private Debt IV	Suomi		5 360
Mandatum AM Private Debt V	Suomi		6 852
Mandatum AM Private Debt VI E2	Suomi		4 088
Mandatum AM Direct Lending 2022 A	Suomi		5 924
Mandatum AM Kansainväliset Kiinteistöt III E	Suomi		6 848
		35 711	42 149
OP Henkivakuutus kapitalisaatiosopimus	Suomi		
Infrastruktuuri-sijoituskori	Suomi		14 076
LeaseGreen Group Oy 10% 30.3.2026	Suomi		41
LeaseGreen Group Oy 8% 30.6.2028	Suomi		33
LeaseGreen Finance Oy 8% 30.6.2028	Suomi		135
Käteinen	Suomi		39
		4 892	14 324
Kiinteistösjoitukset			
Erottajan pysäköintilaitos Oy	Suomi	1 298	2 638
		41 901	59 111

7.4 SIJOITUKSET KOHDEYRITYKSIIN

Sitran omistamat osakkeet, osuudet sekä muut sijoitukset	Omistus	Sijoitus
AW-Energy Oy	1 %	4 039
Kuntien Tiera Oy	0 %	662
MediXine Ltd	9 %	1 126
Vivoxid Oy	38 %	5 243
Yhteensä		11 070
Sijoitukset kohdeyrityksiin yhteensä		11 070
Kumulatiivinen arvomuutos		-10 127
Kirjanpitoarvo		943

Pääomarahastosijoitusten käyvän arvon pohjana on viimeisin rahaston ilmoittama NAV-arvo korjattuna arvonalennuspäivän ja tilinpäätöspäivän välisillä kassavirroilla. Kirjanpitoarvo voi olla käypää arvoa korkeampi, jos Sitran näkemyksen mukaan tässä vaiheessa ei ole perustetta tehdä arvonalennusta (esim. pääomarahasto on uusi ja NAV-arvo on sen vuoksi alhainen).

7.5 OMISTUKSET MUISSA YHTIÖISSÄ

Tytäryhtiö Sitra Management Oy purettiin 27.5.2024. Yhtiön jakokelpoiset varat jaettiin sen ainoalle osakkeenomistajalle Sitralle.

8 Lyhytaikaiset saamiset

	2024	2023
Myyntisaamiset	4	0
Lyhytaikaiset sijoitukset	2	379
Muut saamiset	712	729
Siirtosaamiset	475	568
Yhteensä	1193	1676

9 Lyhytaikainen vieras pääoma

	2024	2023
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	1 633	1 595
Muut velat	372	454
Siirtovelat	5 493	5 118
Yhteensä	7 499	7 167

10 Vakuudet ja vastuusitoumukset

	Erääntyvät 2025	Vastuut yhteensä
Rahastositoumukset		143 657
Rahoitussopimusmaksut	1 166	1 705
Sijoitussidonnaiset vakuutusmaksut		56 556
Vuokravastuut	1 478	4 286
CMI lahjoitus	5 000	5 000
Yhteensä		211 203

Sitran hallintoneuvosto päätti kokouksessaan 14.11.2023 tukea CMI - Martti Ahtisaari Peace Foundation säätiön työtä ja tehdä 10 miljoonan euron lahjoituksen pitkäjänteiseen rauhantyöhön. Lahjoitus maksetaan Valtiokonttorin kautta kahdessa erässä. Ensimmäinen erä maksettiin vuonna 2024 ja toinen erä maksetaan vuonna 2025.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 12 183 251,06 euroa siirretään edellisten kausien yli-/alijäämätilille.

Helsingissä 17. päivänä maaliskuuta 2025

Jorma Ollila

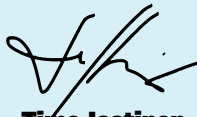
Susanna Huovinen

Tarja Halonen

Keijo Härmäläinen

Timo Jaatinen

Minna Kivimäki

Inka Mero

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvostolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Olemme tilintarkastaneet Suomen itsenäisyyden juhlarahaston kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2024. Tilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttävät lakisääteiset vaatimukset. Hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja luotettavalla tavalla järjestetty. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tarkastuksessa

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä. Noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä olennaista virheellisyyttä ja siitä, onko hallitus syylistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus Suomen itsenäisyyden juhlarahastoa kohtaan, taikka rikkonut rahastoa koskevaa lainsäädäntöä. Hallinnon osalta on selvitetty hallituksen ja yliasiamiehen toiminnan lainmukaisuutta.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on Suomen itsenäisyyden juhlarahastossa merkityksellistä oikean ja riittävän kuvan antavan tilinpäätöksen laatimisen kannalta.

Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon Suomen itsenäisyyden juhlarahasto sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös tilinpäätösperusteiden noudattamisen, sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että:

- tilinpäätös antaa Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikean ja riittävän kuvan rahaston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen tiedot ovat yhdenmukaisia tilinpäätöksen tuloslaskelmassa, taseessa ja niiden liitetiedoissa esitettyjen tietojen kanssa.
- tilinpäätös voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja ylliasiamiehelle tarkastamaltamme tilikaudelta.
- puollamme tilikauden tuloksen käsittelyä hallituksen toimintakertomuksessa esittämällä tavalla.

Helsingissä 25. päivänä maaliskuuta 2025

Sami Savio

Markku Eestilä

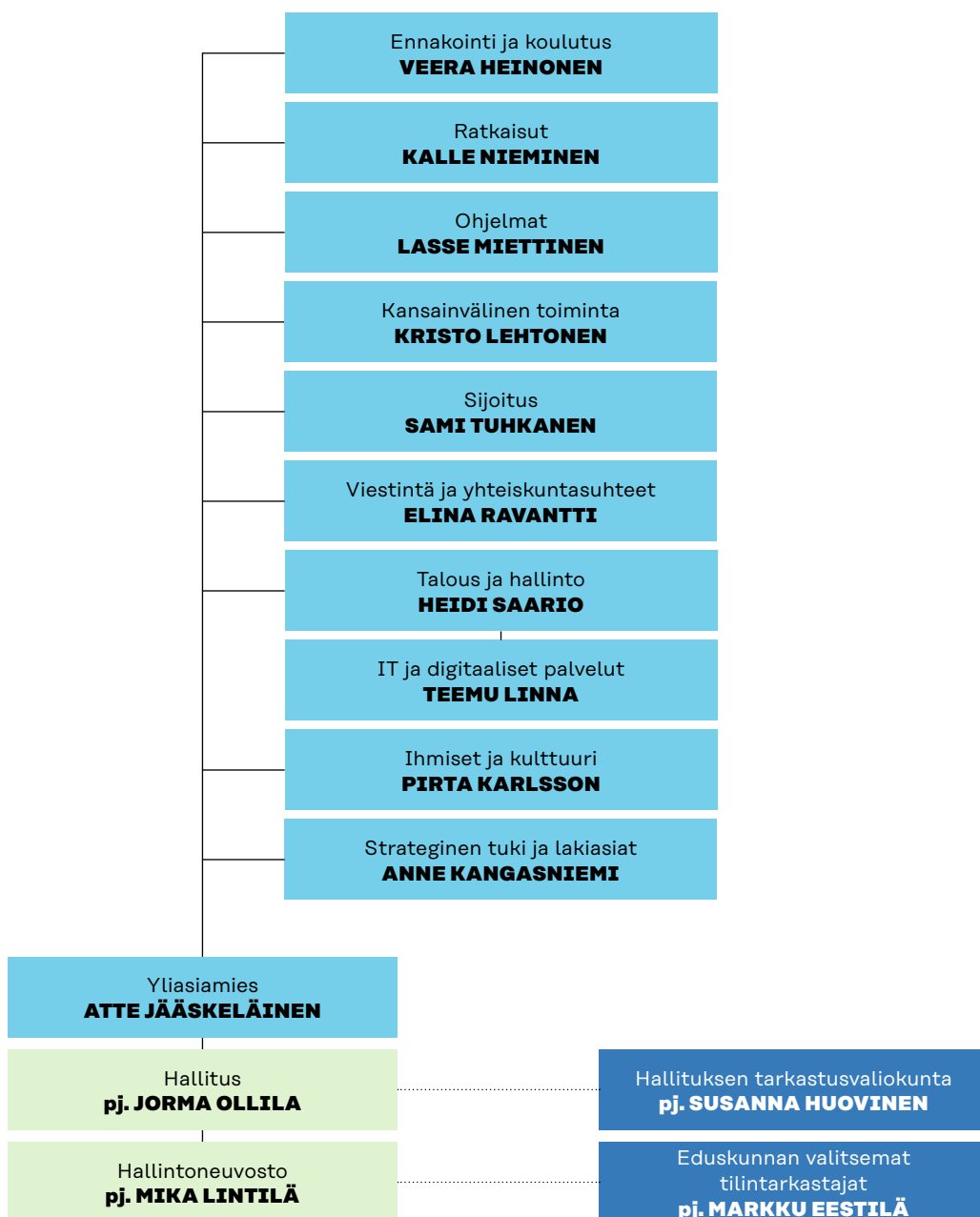

Juhana Kerimaa
KHT

Eemeli Peltonen

Tiina Lind
KHT, JHT

LIITE 1.

SITRAN ORGANISAATIO 31.12.2024

LIITE 2.

SITRAN JULKAISUT AIHEITTAIN VUONNA 2024

- **Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023: Voimaa tulevaisuudesta.**
- **Kohti muutosvoimaa ja ketteryyttä: Sitran strategisen asemoinnin arviointi.**
Kimmo Halme, Olli Oosi, Vesa Salminen. Sitran arviointi.
- **Sitran vastuullisen sijoittamisen katsaus 2023**
- **Sitran ehdotukset paremman Euroopan ja Suomen rakentamiseksi: EU-päätäjä, keskity näihin seuraavina vuosina.** Samuli Laita (toim.). Työpaperi.

Ennakointi ja koulutus

- **Millaisen EU:n haluamme?: Näkymiä vaihtoehtoihin tulevaisuuksiin.**
Tuomas Iso-Markku. Muistio.
- **Narrative approach to economy and economics.** Vesa-Matti Lahti.
- **Euroopan unioni suomalaisessa mediassa – pääkirjoitukset.**
Meedius International.
- **Euroopan unioni suomalaisessa mediassa – aihe- ja keskusteluanalyysi.**
Meedius International.
- **Euroopan unioni mediassa: Aihe- ja keskusteluanalyysi: Ruotsi, Saksa ja Italia.** Meedius International.
- **Toisin sanoen taloudesta.**
Vesa-Matti Lahti, Pia Mero. Työpaperi.
- **EU kriisien aikakaudella: Unionin tulevaisuuden suuntaa etsimässä**
(uud. p.). Timo Miettinen. Muistio.
- **Tulevaisuusvalta: Lisää ääniä tulevaisuuskeskusteluun.** Mikko Dufva, Jenna Lähdemäki-Pekkinen, Lilli Poussa, Sanna Rekola. Muistio.

Talouden kasvu

- **Sitran tutkimus yritysten investoinneista tutkimus- ja kehittämis-toimintaan: Tutkimusraportti.** Juha Lemmetyinen.
- **Julkisten TKI-investointien strateginen kohdentaminen: Verrokkianalyyssissä Alankomaat, Norja, Ruotsi ja Tanska.**
Matleena Moisio, Suvi Peltoniemi, Kirsi Pulkkinen, Susanna Sepponen. Muistio.
- **Irlannin talousihme: Miten Irlanti kipusi arvoketjussa ohi Suomen.**
Timo Hämäläinen. Muistio.
- **Japanin innovaatiojärjestelmän kehitys: Miten Japani aikoo selvittää globaalista kilpailusta?.** Teppo Turkki. Muistio.
- **Suomen talouden haaste numeroiden valossa.** Johnny Åkerholm. Muistio.

Demokratia

- **Citizens´ initiatives in Finland and in Estonia: The journey so far.**
Maarja-Leena Saar, Onni Pekonen, Maarja Olesk, Henna Hiilamo. Working Paper.
- **Demokratia ja osallisuus: Data, power and democracy.** Henrik Rydenfelt. Memorandum.
- **Konsepti kansalaisten Lakivahti-palvelusta: Sitran konsepti digitaalisesta lainsäädäntöprosessin seuranta- ja osallistumispalvelusta kansalaisille.** Lea Konttinen, Jenni Ala-Peijari.

- **Miten päätöksenteosta tehdään kansalaislähtöistä?: Digitaalisuuden mahdollisuudet. lainsäädäntöprosessin kehittämisessä.** Lea Konttinen, Jenni Ala-Peijari, Markku Harrinvirta, Henna Hiilamo, Anna Välimaa. Sitran selvityksiä 239.
- **Demokratia osaksi arkea: Selvitys yhteiskunnallisen osallistumisen esteistä nuorten aikuisten elämässä.** Kirsi Hantula, Heikki Lauha, Rosa-Maria Mäkelä, Jukka Vahti. Sitran selvityksiä 238.

Kestävyys

- **A European circular single market for economic security and competitiveness.** Heather Grabbe, Luca Léry Moffat. Bruegel: Policy brief issue 20/2024.
- **WCEF2024 Summary Report: From visions to actions.** Reetta Kohonen, Iida Pyykkö, Vilma Kujala, Tuula Sjöstedt.
- **How the finance sector can use TNFD-leap to take action on nature: Learnings from Sitra workshops.** Grant Rudgley, Sam Wheldon-Bayes (authors), Samuli Puroila, Inka Musta (ed.). Memorandum.
- **Luontoympäristön terveysvaikutukset ja niiden taloudellinen merkitys.** Liisa Tyrväinen et al. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 76/2024.
- **Terveyttä, hyvinvointia ja kustannussäästöjä luonnosta: Tiivistelmä selvityksestä "Luontoympäristön terveysvaikutukset ja niiden taloudellinen merkitys".** Elina Drakvik, Liisa Tyrväinen, Jaana Halonen, Tari Haahtela, Hanna Haveri, Lasse Miettinen. Työpaperi.
- **Kasviproteiini kasvun tiellä: Tiekartta ruoan korkeampaan kasviproteiiniomavaraisuuteen.** Csaba Jansik, Hanna Karikallio, Titta Kotilainen, Hannu Känkänen, Anne Pihlanto, Susanna Rokka, Marjatta Vahvaselkä. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 68/2024.
- **Carrots and Sticks: Economic mechanisms for safeguarding and financing biodiversity and ecosystem services.** Paula Horne, Kati Berninger, Kristiina Niikonen, Helena Määttä, Sanna Inkilä. Sitra Studies 242.
- **Taloudelliset mekanismit luontokadon pysäyttämisen työkaluna: Oppeja meiltä ja muualta.** Tatu Leinonen, Jarrod Luxton, Outi Haanperä. Muistio.
- **How to build a sustainable food system in Finland?: Proposals for improving the well-being of both nature and people by 2040.** Liisa Pietola, Eero Jalava, Ilkka Räsänen, Tatu Torniainen, Vilma Turkki, Annukka Valkeapää. Working Paper.
- **Circular solutions for Nature: Handbook for businesses.** Riku Sinervo (Sitra), Tim Forslund (Sitra), Fiorella Sanchez (KPMG), Mateo Salazar (KPMG). Sitra Studies 241.
- **Luonto ja arki -kyselytutkimus.** Verian.
- **Luontopääoma kartalle ja euroiksi: Ekosysteemitilinpito vastuullisen talouspolitiikan työkaluna.** Tatu Leinonen, Samuli Puroila ja Annukka Valkeapää. Työpaperi.

Data ja tekoäly

- **data-driven competitiveness: A handbook for ecosystems to utilise data.** Heikki Aura, Naomi Wuori, Liisa Paavilainen, Mika Ruokonen. Sitra Studies 244.
- **Logistiikan rahtikirjojen digitalisoinnin mahdollisuudet ja hyödyt: Rahtitietojen paremmalla järjestämisellä ja hyödyntämisellä tehokkuutta, kustannussäästöjä ja kilpailukykyä.** Heikki Aura, Pinja Heimala. Muistio.
- **Understanding the role of tokenisation in the data economy.** Heikki Aura, Eugenio Reggianini, Erwin Voloder. Memorandum.
- **State of Finnish data spaces.** Antti Poikola, Denny Wong, Viivi Lähteenoja, Marko Turpeinen. Sitra Studies 243.
- **Finland in the race for quantum advantage: Policy recommendations for a National Quantum Strategy.** Andrea Garcia Rodriguez. Memorandum
- **OMOP-harmonisaation ja hajautettuihin analyysiin perustuvan pilottiprojektin loppuraportti:** Lisänäyttöä uusista lääkehoidoista.
- **Digital Product Passports: catalysing Europe's sustainable growth: Key lessons from Finnish pilots to support the development of circular economy business models.** Henna Suomi, Pirkka Frosti (Ioxio), Taru Rastas, Heikki Aura (Sitra). Working Paper
- **Suomalaisten data-avaruuksien tilannekuva: Edelläkävijöiden opit datatalouden infrastruktuurin kehittämiseen.** Antti Poikola, Denny Wong, Viivi Lähteenoja, Marko Turpeinen. Sitran selvityksiä 240.
- **Development phase of data driven ecosystems and networks 2023.** Henrik Sievers, Mikko Ulander, Ina Helkala, Simo Saari (Innolink).
- **Kilpailukykyä datasta -käsikirja: Toimintamalli ekosysteemeille datan hyödyntämiseen.** Heikki Aura, Naomi Wuori, Liisa Paavilainen, Mika Ruokonen. Sitran selvityksiä 237
- **Kilpailukykyä datasta -työkalut: Työpohja ekosysteemien yhteiskehittämiseen.**
- **Oikeus datan siirtämiseen järjestelmästä toiseen reilussa datataloudessa: Kuinka laajentaa yksilöiden oikeutta hyötyä tietojensa hallinnasta.** Sanna Toropainen. Muistio.
- **Ensuring European leadership in the data economy: Ten priorities for the European Union.** Kristine Alanko, Antti Peltomäki, Reijo Aarnio, Laura Halenius, Kristo Lehtonen. Working Paper.
- **How sustainable a world will Web 3.0 build?: Remarks on the importance of a decentralised web for the environment, economy and society.** Heikki Aura et al. Memorandum.
- **Secondary use of health data in Nordic co-operation: Value from Nordic health data – VALO project.** Katrine Højen Vad et al.
- **Tietomalleista tehoa sote-järjestelmään: Keinoja toiminnan muutokseen ja kustannusten hillitsemiseen.** Antti Larsio, Saara Malkamäki, Markus Kalliola. Työpaperi.

JOHTORYHMÄN YHTEYSTIEDOT

Yliasiemies
ATTE JÄÄSKELÄINEN
+358 294 618 680

Ratkaisut
KALLE NIEMINEN
+358 294 618 223

Ennakointi ja koulutus
VEERA HEINONEN
+358 294 618 505

Viestintä ja yhteiskuntasuhteet
ELINA RAVANTTI
+358 294 618 520

Strateginen tuki ja lakiasiat
ANNE KANGASNIEMI
+358 294 618 224

Talous ja hallinto
HEIDI SAARIO
+358 294 618 203

Ihmiset ja kulttuuri
PIRTA KARLSSON
+358 294 618 240

Sijoitukset
SAMI TUUKKANEN
+358 294 618 413

Kansainvälinen toiminta
KRISTO LEHTONEN
+358 294 618 525

Sähköpostit etunimi.sukunimi@sitra.fi

Ohjelmat
LASSE MIETTINEN
+358 294 618 341

© Sitra 2025

Toimitus

Tuottaja: Taru Keltanen
Koordinaattori: Taru Kortnesniemi

Kuvat ja kuvitukset

Topias Dean
Kubo Creative Agency Oy
Miikka Pirinen

Taitto

Grano Oy

ISSN 1235-6166 (nid.)

Grano Oy, Helsinki 2025

Sitra on suomalaisten tulevaisuustalo.
Teemme töitä asiantuntemuksella ja suurella sydämellä.

Luotaamme tulevaa, rahoitamme kokeiluja, tuotamme
innovaatioita ja autamme yhteiskuntaamme uudistumaan.

Tulevaisuus tehdään yhdessä.

Seuraa
tulevaisuustyötämme!

 @Sitra
 @SitraFund
 www.sitra.fi

Sitra

Itämerenkatu 11–13
PL 160
00181 Helsinki
Puhelin 0294 618 991

ISSN 1235-6166